

Dördüncü Büyük Kurultay kapandı

Kurulaydan bir köşe — İsmet İnönü
kapanma söylevini veriyor — Asbaşkan
Saffet Arıkan başkanlık ederken

Gündelik

BÜKREŞ'TE

F. R. ATAY

Betkemizde kullandığımız kelime karşılıkları: Düşüt: cenini sakıt — Tasar: tasavur — Dayanışma: Tesanüd — Durluk: İstikrar — Düzen: Nizam — Gerçe: Şeniyet — Asıg: Menfaat — Karşıdık: Zıddiyet, tezaad — Eşitlik: Müsavat — Pekıştırmek: Takviye etmek — Bölge: Mıntaka — İlgilendirme: Alâkadar etmek — Bildiriğ: Tebliğ — İyicilik: Hayriyahlık — Özgecilik: Gayrendişlik — Sağduyu: Hisi selim — Öngörü: Basiret — Yüğrüm: Merhale — Belge: Vesika — Kotarmak: Halletmek.

Harbisonrası'ndanberi anlaşma, uzlaşma, yakınlaşma, bağdaşma, bağlaşma, ve bu çeşit daha bir çok isim verebileceğiniz paktlar yapılmıştır. Bunlardan kimi düşüt, kimi sakat, kimi kuru tasar, kimi de hayal halinde kaldılar. Avrupa'da iki sağlam dayanışma unsuru var: biri, Ortaavrupa'da, Küçük Anlaşma, öteki Blakanlar'da, bizim pakt!

Balkan anlaşmasının yalnız durluk ve düzen içinde devam etmek değil, her gün daha kuvvetlenmesinin sebepleri nedir? Çünkü bu pakt gerçeler üstüne kurulmuştur; çünkü bu gruptaki devletleri birleştiren asıglarla, arşusal barış davası arasında hiç bir karışıklık yoktur. Bu grup devletleri arasında eşitlik duygusu içten ve samidir. Bu devletler, sıyasa birliğini, ekonomik ve kültürel yaklaşımlarla her gün daha pekiştirmek yolunu tutmuşlardır. Düsturları şudur: her zaman birlikte, ve hiç kimseye karşı!

Son Bükreş toplantısının Balkan devletlerinin, kendi bölgelele ile, Avrupa kıtasını ilgilendiren meseleler hakkındaki, bu açık ve uz görüşlerini anlatan son bildirig, harbisonrasının en güzel belgelerinden biri olarak kalacaktır. Uyanık ve aygün durmak, açık ve engin görmek, düşündüğünü saklamamak, kendi aralarınıdaki dayanışma esaslarını her gün daha kuvvetlendirmekle beraber, herkese karşı eyicillik ve özgecilik duygusunu sağ tumağışte Bükreş bildiriginin ruhu!

Balkan anlaşmasının arşusal büyük değeri, uzak yakın, hiç kimse için, tehlike olmamak'tır. Bu anlaşmanın yüksek zekâ ve sağduyusu da, Balkanlarda çıkarılabilecek bütün meseleleri, derin bir öngörü ile, bir bir ele alıp kotarmak ve ortadan kaldırmak

Dördüncü Büyük Kurultay Kapanırken

Parti Genel Başkan Vekili İnönü'nün söylevi

Yüce kurulayın sayın üyeleri; Büyük Kurultayın çalışması her bakımdan faydalı ve feyizli olmuştur. Geçmiş yılların işleri üzerindeki araştırmalarımız, bütün yurdda dikkati çekmekten geri kalmıyacaktır. Büyük Partinin devlet işlerini yakından gözetmesine ve Parti hükümetinin yurd ve ulus için çalışmasının nasıl incelendiğine güzel örnekler verdiniz.

Gelecek yıllar için Büyük Kurultayın verdiği yönergeler çok değerlidir. Her şeyden önce, Partinin programına koyduğunuz hükümler ulus ve ülke için yapıcı ve ilerletici etkelerini geniş ölçüde gösterecektir. İçeride ve dışarıda bir daha ve eyice anlaşılabilecektir ki C. H. Partisi eyice kavranmış hareketli bir programı dönenle gütmektedir. Gerek devrim prensiplerinde, gerek devlet idaresinde bütün ulusu kucaklayan bir Partinin temel programının egemen olması, işlerin hem sağlamlığı, hem de bir ana yolda şaşmadan ve şahıslarla ilgili olmuyarak, durmayarak yürümesi için esas şarttır. Büyük Kurultay, programile, yurdun gelecek dört yıl içinde hangi ana yollar da yürüyeceğini göstermiştir. Bununla, Parti hükümetleriniz için bir program bildiriginin aynı zamanda verilmiş olduğunu söylemek isterim.

Büyük Kurultayın yurdun içrideki emniyetine verdiği önem ve bu yolda Partinin devrimci anlamı bir daha meydana çıkmıştır. Hükümetlerinizin, devrimci Partimizin çok dikkatli ve çok dölenli vasfına uygun olarak hareket edeceklerine emin olabilirsiniz.

Yurdun dışarı emniyeti için büyük ilgi gösterdiniz. Büyük

tır. Balkanlar henüz büsbütün meselesizlenmiş değildir: fakat doğruca hedefe giden yolun, sarp ve çetin bütün geçitleri artık geride kalmıştır.

Her yeni toplantı, ancak ileriye doğru, yeni bir yüğüm olacak, barış tarihi Balkanları sükunlaştıran büyük şahsiyetlerin adını, saygı ve teşekkürle anacaktır.

3 üncü sayfamızda (türkçe örnekleri)ni koyuyoruz.

Kurultayın, yurdu korumak için, gerek olursa, vatanın canlı ve cansız bütün araçlarını ortaya atacağını bildirmesi, bunu bir temel yasa olarak programda açıkça söylemesi, vatanın her bucağında beraberlik sesleriyle karşılandı. Vatan ve ulus aşkı, Partimizin başlıca varlığı olduğunun açıkça bilinmesi, dünyanın bu karışık zamanlarında Türkiye baysallığı için hayırlı bir gösteriştir. Büyük Kurultay ekonomi işlerle özel bir dikkatle uğraştı. Ekonomik gelişmenin gelecek müsbet verimleri üzerinde kurulayın etkisi mutlu bir surette duyulacaktır.

Dördüncü Büyük Kurultay çalışmasına son verirken onun bütün üyeleri ulus yoluna hizmet için, tazelenmiş bir vazife aşkı ile ayrılıyorlar. Ulus sevgisini daha çok kazanmak için, hepimiz, feyizli bir yarış duygusu ile çalışacağız.

Ulu önderimiz Atatürk'ün sevgileri, eyi dilekleri ve her zorluğa yetişen kurtarıcı ve yapıcı uyanıklığı sizinle beraberdir.

C. H. Partisinin dördüncü büyük kurulayı kapanmıştır.

Partimizin yeni genel yönetim kurulu

Büyük Kurultayın dünkü toplantısında C. H. P. Genel Yönetim Kurulu üyeliklerine aşağıda adları yazılı sayılarınca seçilmişlerdir:

C. H. P. Genel İdare Heyeti

Receb Peker Kütahya sayı 1
Münür Akkaya Giresun "
Müntaz Ökmen Ankara "
Muttalib Öker Malatya "
Esat Uras Amasya "
Cevdet Kerim İncedayı Sinob S.
Nafi Atuf Kansu Erzurum "
Rahmi Apak Tekirdağ "
Hasan Ali Yücel İzmir "
Necib Ali Küçüka Denizli "
Hüsnü Çakır İzmir "
Ali Rıza Erten Mardin "
Dr. Fikri Tuzer Erzurum "
Salah Yargı Kocaeli "
Tahsin Berk Elaziz "
Salâh Cimcoz İstanbul "

Bildiriğ

C. H. P. Büyük Kurultay 16. 5. 935 perşembe günü saat 10 da Asbaşkan Abdülhalik Renda'nın başkanlığında toplandı. İç ve bayındırlık işleri ile ilgili dilekler görüşüldü. İç ve bayındırlık Bakanları kendileri ilgili işler üzerinde geniş izahlar verdiler. Bir çok üyeler söz alarak dileklerini izah ettiler. Oturum 15 e bırakıldı. Öğleden sonra Asbaşkan Saffet Arıkanın başkanlığında çalışmaya başlıyan Büyük Kurultay 21,5 a kadar sürdü. Sağlık ve sosyal yardım dilekleri üzerinde karar veren Kurultay, Tarım, Finans, Kültür, Ekonomi, ve Tarım Bankası ile ilgili dilekler üzerinde konuştu. Bakanların kendi işleri üzerinde Kurultayın ilgisini uyandıran diyetleri dinlendikten sonra diyetler üzerinde kararlara varıldı.

Asbaşkan Arıkan, başkanlık yerini, Genel Başkan Vekili İsmet İnönü'ne bıraktı.

İnönü alkışlar arasında başkanlık yerine geçerek Parti tüzüğüne göre 16 üyeden toplanan Genel İdare heyetini seçti.

Bundan sonra bir çok imzalarla verilmiş olan aşağıdaki takrirler sürekli alkışlar arasında kabul edildi. İnönü, Genel Başkan

adına bir bildiriğ okuyarak Kurultayı alkışlar arasında kapadı.

Takrir 1

Büyük Kurultay toplantısını bitirirken, ulusumuzun Büyük Önderi, Partimizin daimi ve Genel Başkanı Kamâl Atatürk'e, derin ve sarsılmaz sevgi ve saygılarımızın ve Kamalizm prensiplerine içten ve özden bağlılığımızın Başkanlık tarafından sunulmasını dileriz.

Takrir 2

Kurultay Başkanlığına

1 — Açılış günü yüce varlığı ile Kurultayı genlendiren, her şeyi yaratan ve yapan Atatürk'e ve onun izine candan ve yürekten bağlılığımızın karar altına alınmasını,

2 — Büyük Yaratıcının değerli yapıcısı İsmet İnönü'ne ve kabinedeki arkadaşlarına,

3 — Partimizin bilgili ve sevgili Genel Kâtibi Receb Pekere, ve çalışkan idare heyeti arkadaşlarına,

4 — Kurultayımızın kıymetli reislerine ve kâtiblerine, Kurultayın sevgi ve saygılarının sunulmasına karar alınmasını teklif ediyoruz.

Her gün 5 kelime

Ulus baştanbaşa kılavuz kelimeleri ile çıkıyor. Türkiye'de çıkan gazete ve dergilere her gün verilen 5 er kelimelik listeleri de yazıyoruz. Bu listeyi basan gazete artık bu kelimelerin osmanlıcalarını kullanmayacaktır.

İKİNCİ LİSTE

1. — Mamur = Bayındır
a) Mamuriyet = Bayındırlık
b) Nafia
İmar etmek = Bayındırmak
Misaller: Ankara bayındır bir şehir olmuştur.
Memleket bayındırlık yolundadır.
Bütün devlet yapı işleri Bayındırlık Bakanlığına bağlanmıştır.
Biz yurdumuzu bayındırmaktan ve geliştirmekten başka bir şey düşünmüyoruz.
2. — İnkişaf etmek = Gelişmek
İnkişaf ettirmek = Geliştirmek
İnkişaf = Gelişim, gelişme
Misal: Türkiye'nin ekono-

mik gelişimi günden güne artıyor.

3. — Mülki = Sivil

4. — Askeri = Süel (Mistare)
Not 1) "Asker," kelimesi "Soldat," anlamına türkçedir.

5. — Cemiyet, Şirket = Sosyete
Misal: Türk Cemiyeti = Türk Sosyetes
Şeker Şirketi = Şeker Sosyetes
İçtimai = Sosyal
Not: 2) Türk kökünden gelen "Cemiyet," şu anlamda kullanılacaktır: Hilâliahmer Cemiyeti = Kızılay Cemiyeti. Dil Cemiyeti. Gazeteciler Cemiyeti.

Not: Gazetemize gönderilecek yazılarda bu kelimelerin osmanlıcaları kullanılmamasını rica ederiz.

B. T. R. Aras Viyana'da

Viyana, 16 (A.A.) — Türkiye Dışişleri Bakanı Bay Tefvik Rüşti Aras, otomobile Budapeşte'den buraya gelmiştir. Birkaç gün özel olarak burada kalacaktır.

Dil işleri.

Kılavuz için dersler

— 8 —

Akı selim, hissi selim = Sağduyu

Bizim güvencimiz halkın sağduyusudur.

İnsanda sağduyu olmazsa, kuru ve ezbere bilgiden ne çıkar?

Alâka = 1 - İlişik, 2 - (münasebet anlamına) ilgi

Alâkadar = İlgili

Alâkadar olmak = İlgilenmek

Alâkabahş = İlgilen

Katı alâka etmek = İlişik kesmek

Ticarethane = Tecimge

Bahsettiğiniz tecimge ile hiç bir ilişkîm yoktur, bahsettiğiniz adamla hiç bir ilgîm yoktur.

Benimle bu kadar ilgilendiğinize pek teşekkür ederim.

Dostum Bay bütün tecim ortakları ile ilişkînin kesti.

Siz, arşulusal sıyasa bakımından, bu meselenin yüksek ilgilîliğinde şüphe ediyor musunuz?

Bu işte kayıtsız değil, ilgîli ve dikkatli davranmalı sınırsınız.

Beldek = Alâmet

Hayır işlerine yardım etmek, en iyi insanlık beldeğidir.

Alet = Yaraç

Vasıta = Araç

Fabrikamızı en son yaraçlarla cihazladık = Fabrikamızı en son alât ile teçhiz ettik.

Nasılca girdiğim bu çıkmazdan kurtulmak için, bütün araçlara başvurduğum = (Bütün vesait müracaat ettim)

Tebarüz etmek = Belirmek

Tebarüz ettirmek = Belirtmek

Tebarüz = Belirgi

Mütebariz = Belirgen

Söze başlarken şunu belirtmek isterim ki,

İşin içyüzü belirmiştir.

Son belirgiler rus — türk dostluğunun sağlamlığına, herkesi inandırmıştır.

Söylemek istediğiniz şey, dün okuduğum yazınızda, bana anlattığınız kadar belirgen değildir.

İdare etmek = Yönetmek

İdare = Yönetim

Müdiranı umur = Yönetmen

Meclisi idare, heyeti idare = Yönetim kurulu

Sevk (T. Kö.)

Sevk ve idare = Güdem, güdüm

Sevk ve idare etmek = Güdemek

Yalnız teorik bilgilerle devlet yönetilmez.

Türkiye devletinin yönetim şekli, Cumhuriyettir.

Osmanlı imparatorluğu, halk kuvvetini tanımayan yönetmenlerin elinde battı.

İş Bankasının yönetim kurulu dün toplanmıştır. Atatürk son söylevinde ekonomi sıyasanızın adını koymuştur: Güdümlü ekonomi!

Dostum İstanbulun en iyi otomobil güdeyenlerinden biridir.

Son düşen uçak en iyi fransız pilotlarından birinin güdemi altında idi.

Güdeminde zorluk çekilen uçaklar...

Erzurumda bayındırlık

Erzurum, 16 (A.A.) — Erzurum şarbaylık kurulu bütçeyi 116 bin 300 lira olarak kabul etmiştir. Bu yıl kaplıcaların eksikleri tamamlanacak, sokaklara yeni ad konacak, bir akıl doktoru ve zehirli gazlar için gereç getirtilecektir.

Ayrıca bir de kültür müzesi kurulacak, yapılmakta olan modern kanara kurağının yapısı bitirilecektir. Bundan başka modern bir furun da yapılacaktır.

Muğlada yol yapımı

Muğla, 16 (A.A.) — İl içinde yükümlü işçi çalışması bitmiştir. İlin ova yolu olan Fethiye — Köyceğiz yolu bu yıl açılacaktır. Şimdi yağmur sularının ve küçük suların geçtiği yerlerin kapanmasından bataklık yapan yerlerin düzeltilmesiyle uğraşmaktadır.

Ödemiş'e yapılacak gezi

İzmir Turing ve otomobil kulübünün cuma günü için hazırladığı Ödemiş, Birgi ve Bozdağ gezintisine büyük ilgi vardır. Geziye İlbay General Kâzım Dirik başkanlık edecektir. Turist treni saat 7.30 da Alsancaktan kalkacak, her istasyonda durup geziye girecek olanları alacaktır. Köylüler Torbalı ve Bayındırda turistlere çiçek buketleri takdim etmek üzere hazırlanmaktadır. Turistlerden Bozdağ'a çıkmak isteyenler için makineleri sağlam otomobiller ayrılmıştır. Bozdağ'a gidip gelme adam başına bir lira alınacaktır. Kulüb, öğle yemeğini Ödemiş'te ve çok zengin bir şekilde hazırlattıracaktır. (Anadolu)

Muğlanın bir aylık çıkartı

Muğla, 16 (A.A.) — Nisan ayında Küllük, Bodrum, Bozburun, Marmaris, iskelelerinden yabanıcı memleketlere 562 inek, 238 öküz, 265 manda, 205 dana, 32 koyun, 67 keçi, 716 kuzu, 575 oğlak, 586 kümes hayvanı çıkarılmıştır.

İ Ç D U Y U K L A R

İSTANBUL TELEFONLARI

Mareşal Pilsudski için ayın

İstanbul, 16 — Bugün Beyoğlunda Sent Espri kilisesinde Mareşal Pilsudski için dinsel bir ayın yapıldı. Ayında İstanbul Komutanı, şehir oruntakları ve kor-diplomatik bulundu.

Basın genel direktörü geliyor

İstanbul, 16 — Basın Genel Direktörü B. Vedat Tör bugün uçakla Bükreşten geldi ve akşam Ankara'ya hareket etti.

Sovyet artistleri gittiler

İstanbul, 16 — Konuğumuz bulunan sovyet artistleri bugün Çiçerin vapurıyla memleketlerine döndüler. Rıhtımda şehir oruntakları, artistler ve kalabalık bir halk kütlesi tarafından uğurlandılar. Artistler gazetecilere, memleketimiz hakkındaki duygularını büyük bir heyecanla anlatmışlar, sovyet sanatını tanıtmak fırsatını buldukları Atatürk Türkiye'sine hayranlıklarını söylemişlerdir.

Bir tramvay kazası daha

İstanbul, 16 — Bugün Sirke-cide gene bir tramvay kazası olmuştur. 11 yaşında Büle adında bir çocuk tramvay altında kalmıştır. Çocuk hastaneye kaldırılmıştır. Fazla kan kaybettiği için yaşayacağı şüphelidir.

Yeni hal hazırda açılacak

İstanbul, 16 — Hazıranda belediyenin yaptırdığı yeni halde sebze alım satımlarına başlanacaktır.

Kızılay'da toplanı

İstanbul, 16 — İstanbul merkezi bugün toplandı. 23 - 30 mayıs haftasının programını hazırladı.

Beykozda bir depo patladı

İstanbul, 16 — Bugün Beykozda Servi burnunda Popovi sosyetesinde bir depo patladı. Kazanın sebebi bilinmiyor. Yaralanan - ölen yoktur.

Yasak edilen yunan gazeteleri tekrar çıkmaya başladı

İstanbul, 16 — Atınadan bildiriliyor: Bugün yeniden çıkmaya başlayan gazetelerde Venizelos hakkında yazılmış yazılar var. Makedonya gazetesi Venizelosun resmini basmış ve bu yüzden Serezde büyük bir hadise olmuştur. Hükümet Makedonya genel ilbayına bu gazete hakkında emirler vermiştir.

Yunanistanda genelay yapılacağı doğru

İstanbul, 16 — Atınadan bildiriliyor: Hükümetin rejim için genelaya başvurmak istediği haberi doğrulanıyor.

Yeni bütçe Kamutaya verildi

Hükümetçe hazırlanan 1935 yılı genel bütçe projesi basılmış ve dün kamutay üyelerine dağıtılmıştır. Kamutay yarınki toplantısında bütçe üzerine konuşmaya başlayacağı günü kararlaştıracaktır.

Bütçe komisyonu yeni bütçenin masraf kısmını 195.013.053 lira ve gelir kısmını da 195.013.000 olarak bağlamıştır.

Yeni bütçe hakkında yarınki sayımızda daha geniş yazacağız.

Müzik uzmanı İzmir'de

Müziğimizi yeğritmek ve yeni bir yön vermek için Kültür Bakanlığınca Almanyadan getirilen uzman Hindeman beraberinde müzik öğretmen okulu direktörü Bay Necil bulunduğu halde şehrimize gelmiş ve Kültür Bakanı B. Hikmet de beraber olduğu halde Ödemiş, birgi, Adagide, Adagöme ve Tire'de birçok köylerde halk şarkı ve melodilerini dinlemiş ve ulusal danslarımızı seyretmiştir. Uzman; İlbay General kâzım Dirik'le Pınarbaşı köyüne giderek oradaki yörükler arasında araştırmalarına devam etmiştir. (Yeni Asır)

İzmir öğretmenlerinin gezisi

İlk okul öğretmenlerinden yüz kişi öğleden sonra elektrik ve havagazı fabrikalarını gezerek not almışlardır. Öğretmenler, haftanın tatil günlerinde yakın ilçelere giderek tarihsel eserleri göreceklidir. (Yeni Asır - İzmir)

B. Talat'ın bisiklet turnesi

Türkiye bisiklet şampiyonu Talat, dün saat altıda kulübü önünden hareketle batı Anadolu turuna çıkmıştır. Günde aşağı yukarı 150 kilometre yol alarak turunu bitirecektir.

Gideceği yol şudur: Ankara, İstanbul, Edirne, Gelibolu, Çanakkale, Balıkesir, İzmir, Aydın, Denizli, Afyon Karahisar, Eskişehir, Ankara.

Haber aldığımız göre bu koşucu, 24 mayısta İstanbul — Çatalca arasında yapılacak büyük bisiklet yarışına da girecektir.

Çankaya'nın cezası kaldırıldı

Bu haftaki ayaktopu maçları Ankara Ayaktopu Kurulundan: Çankaya kulübünün boykot cezasının Mıntaka Merkez Heyeti tarafından kaldırılması üzerine bu hafta yapılacak olan Muhafız Gücü - Altın Ordu şild maçı geri bırakılmıştır.

Bu haftaki lik maçları aşağıya yazılmıştır.

Çankaya - Demir Spor birinci takımları saat 15 de, Yargıç Hikmet

Yanahakemleri Reşad, Hamza (A. O.)

Düzeltilme

Dünkü sayımızdaki kılavuz listesinde baysallık kelimesi (huzur ve sükûn) yerine (âsâyiş) karşılığı gösterilmiştir.

Serbestlik karşılığı olarak gösterilen özgünlük de özgürlük olacaktır.

Yakalanan kaçakçılar

Geçen bir hafta içinde muhafaza kurumu tarafından 26 kaçakçı, 497 kilo gümrük kaçağı, 299 kilo tekit kaçağı ve 3496 defter şakara kâğıdı, beş kaçakçı hayvanı ele geçirilmiştir.

Beyoğlu 6. mnci noterliği

Beyoğlu altıncı noterliğine Yarın tay üyelerinden B. İsmail Sıdkı tayin olunmuştur.

Bugünkü sayımızda geçen kılavuz kelimeleri

Adanç = Vaid
Andlaşma = Muahede
Anlam = Mana
Araç = Vasıta
Asrılanmak = Temin etmek
Basın = Matbuat
Bayrı = Sadık
Berkitlemek = Teyid etmek
Birge güvenlik = Müşterek emniyet
Bölgesel = Mıntakavi
Çeven = Mahfil
Çıkat = İhracat
Değerlemek = Takdir etmek
Değiş = Mübadele
Denklik = Muvazene
Doğurgan = Velûd
Durluk = İstikrar
Dügerge = Vecibe
Düzey = Seviye
Elbirliği = Coopération
Endüstri = Sanayi
Etki = Tesir
Ezgi = Nağme
Finans = Maliye
Gelişim = İnkişaf
Genel yönetim = İdareî umumiyet
Gezi = Seyahat
Girgi = Teşebbüs
Göçmen = Muhacir
Göret = Ziyaret
Gösteri = Tezahüt
Hoşnutluk = Memnuniyet
İl = Vilâyet
İlçe = Kaza
İlgi = Münasebet
İncelenmek = Tetkik edilmek
İspekter = Müfettiş
Kamun = Nahiye
Kamunbay = Nahiye müdürü
Kapasite = Kabiliyet
Konu = Mevzu
Kotarmak = Halletmek
Olası = Muhtemel
Onamak = Tasvib etmek
Oruntak = Mümessil
Oylum = Hacim
Ölçüm = Mesaha
Önemli = Mühim
Örgüt = Teşkilât
Örgütlenmek = Teşkilatlanmak
Sağlamak = Temin etmek
Sakınca = Mahzur
Saptamak = Tesbit etmek
Savga = Müdafaa
Savsamak = İhmal etmek
Sonuc = Netice
Şarbaylık = Belediye
Tarım = Ziraat
Taslak = Proje
Tecim = Ticaret
Tekit = İnhisar
Tinel = Manevî
Tinel etgerlik = Manevî nüfus
Tutum = Tasarruf
Tutsak = Esir
Utku = Zafer
Üretim = İstihsal
Yeğretmek = İslâh etmek
Yönetge = İdare
Yüküm = Mecburiyet
Yükümlü = Mükellef
Yükün = Taahhüd
Romanımızın bugünkü parçasında geçen kelimelerin osmanlıca karşılıkları
Sekin = Sâkin
İlle = Mutlak
Bayrı = Sadık
Etki = Tesir
Zorunda kalmak = Mecbur olmak

Her kes Ankara birası içiyor

Kamutay'da dün diyetini dinlediğimiz bakanlarımızdan dördün

Yukardan aşağı sıra ile:
İçişler Bakanı ve Dışişler Bakanı
B. Şükrü Kaya
Bayındırlık Bakanı B. Ali Çetinkaya
Ekonomi Bakanı B. Celal Bayar
Tarım Bakanı B. Muhlis Erkmek

İzmir köylülerinin uçağı

İzmir köylülerinin orduya şükran duygularını bildirmek üzere bir köylü uçağı satın almağa karar vermeleri haberi Ankarada büyük bir sevinçle karşılanmıştır. Dün, Türk Uçak Cemiyeti Başkanı Çoruh sayısları Bay Fuad Bulcan'dan İlbay General Kâzım Dirige aşağıdaki telgraf gelmiştir.

General Kâzım Dirik
İzmir İlbaylığı

İzmirin Özveren köylülerinin kurumumuza karşı gösterdikleri ilginliği minnet duygularıyla karşılar, bu güzel girişide önyak olan İzmirin Dirik İlbayına sevgi ve saygı ve öz yürekten başarılı dileklerini sunarım...
(Yeni Asır)

Öz türkçe örnekler

Gazetemizde eskiden yazılmış sağde parçaların, öz türkçeye ne kadar kolay alındığını gösteren misaller basmak istiyoruz. Aşağıda okuyacağınız parça, başyazarımız F. R. Atay'ın "Taymis Kıyılar", eserinden alınmıştır:

Bu yazıdaki kelime karşılıkları:
Kasnak: Mahkûm (Condamné) —
Önürdeşme: Rekabet — Düzey: Seviye — Karabun: Kâbus — Tecimer: Tüccar — Ayıt: Ayet — Duruksamak: tereddüd etmek — Başadlık: Hâkimlik — Alpay: Cihangir — Tansık: Harika — Değişin: İstihale .

İngiliz bir hayat üslubudur. Bu üslûb güzeldir; takat devam edemez.

Çünkü ingiliz adası gibi, o da, altın değeri üstüne kurulmuştur. 19 uncu asırda ingiliz düşünce-si şu idi: Allah bizim için yaşıyor! Allah ingilizdir! dememişlerdir. Allah'da onlara hizmet etmeli idi. Hakikatte İsa'nın, Muhammed'in, Hind ve Yunan ilâhlarının hepsi, ehlâm ve isfenks, ingiliz bandırası altında yatıyor.

Bir alman diyor ki: "Günde 12 saat çalıştık; dünyayı rahatsız ettik."

Dünyayı değil, İngiltere'yi rahatsız ettiler.

Sağlam, artık, endüstride ingiliz markası olmaktan, ve kuvvetli, bir ingiliz kelimesi olmaktan çıkıyor.

İngiltere'nin Amerika'ya kızgınlığı şu cümlede toplanabilir: — Hem çalışıyorsunuz. Hem de herkese ödünç veriyorsunuz.

Çünkü çalışma'yı bizim gibi, ödeme kasnaklarına bırakmalydır!

Sonra, sarı japon zencisine dönüp şöyle diyor: "On sekiz saat çalışıyorsunuz. Buna önürdeşme denmez. Bu bir düzey dampin-gidir. Bizim gibi yaşamadıkça önürdeşliğinizi haklı görmeyiz.

Daha 1913 te ingiliz dokuma fabrikaları uzakdoğuya dört buçuk milyon yarda bez vermiştir. Şimdi ise, Asya, bir başka adanın, Sarı ada'nın eline geçiyor.

Manchester'in eski pazarlarını, bu türedinin pamuk dokumaları kaplıyor!

Ve artık çinliye çamaşırlık yapamıyan İngiltere, japon işçisi için idealizm yapıyor:

— İşçilerinizi sadaka ile çalıştırmaya ne hakkınız var?

Japon dokuma fabrikalarının 6 milyon iğ'i, enginler ötesinden, dev tırnakları gibi uzamış, ingiliz adasını bir karabun nöbeti içinde sarsıyor:

— Böyle giderse japon mallarına ambargo koymalıyız, diyorlar.

Ambargo! Bu söz City tecimerlerinin ağzından çıkıyor!

Bu tecimerlerin hepsinin baş

ucunda daha geçen yıl Adam Smith'in ayırtı asılı idi: Laissez faire...

Düzey dampingi ...

Biz etimizi, çinli pirincini düşündüğü kadar, o, İskoçya balık avını, Askot yarışını, yat ve golf partilerini düşünmektedir.

Cumartesi günü öğleyn İngiltereye harb açılmış olduğunu söylediğiniz bir adalı size:

— Pazartesi öğleyn konuşuruz! diyebilir.

Vikent... Bu kelimenin ne olduğunu anlamak için Londra'nın hafta sonundaki 48 saatlik göçlerinden birini yakından görmelisiniz.

Tevrata göre Allah dünyayı yaratırken 6 gün çalıştı ve bir gün dinlendi.

İngilizler haftada iki gün dinleniyorlar.

İngiltere 19 uncu asırda bir memleket değildi: Küre dışında bir yıldızdı. Henüz ingiliz adasının, kendini Avrupa'ya mı, Asya ve Amerika'ya mı malededeğinde duruksadığına şaşmayınız; kendini yeryüzüne maletmeğe başladığına sevininiz.

İngiliz sıyrasası doğu ülkelerinin hayalinde, bir Allah sıyrasası idi. Tufan gibi basar, kaza ve kader gibi iner, İsa gibi diriltir, Muhammet gibi ay, Musa gibi deniz yaradı. İngiliz cümlesi, tam bir asır Babılînin duduğunu Arab ayıtlarından daha fazla titretti.

Bütün rüzgârlar ingiliz yelkenlerinden bir kısmına yarardı; güneş bir evin odalarını dolaşır gibi onun sömürgelerini devrederdi.

Şu adaya bakınız: O bile üç parçadır. Onun en alt parçasına bakınız. Hayır, ölçünüzü daha kısaltınız, Londra'ya bakınız. Bu şehir bir zamanlar dünyayı parmağının ucunda çevirmişti.

Bir ilbayı 300 milyona başadlık ediyor: Hangi Sezar bu rakama dilini döndürebildi?

— Deniz benimdir! diyordu.

Deniz bu... Üçüncü unsur! Ondan sonra bizim kâinat anlayışımızda toprakla havadan başka ne kalıyor?

Masallardaki değişin tansıklar yalandı: Fakat ingiliz kömüründe hakikat olmuştur.

Şimdi bu ada, elektriğe, 41 milyon yumruğunu birden sıkıyor!

İlkçağ alpayı kuvvete kızardı. Emperyalizm, akla ve çalışmaya kızıyor.

Çin Elçisi Çankaya'da

Cumur Başkanımız Kamâl Atatürk dün saat 16 da yeni Çin elçisi general Uyautsu'yu, Çankaya'da, her zamanki törenle, kabul etmiştir. Elçi Cumur Başkanımıza güven mektubunu sunmuştur.

Yukarıki fotoğraf, elçinin askerimiz önünden geçerek köşke doğru ilerlediği sırada alınmıştır.

İç İşler Baka nının söylevi

C. H. P. kurultayı dün B. Abdülhalik Renda'nın başkanlığında toplanarak dilekler komisyonu raporu üzerinde görüşmelerine devam etmiştir.

İlk olarak İç işler Bakanı B. Şükrü Kaya, bakanlığın genel işleri üzerinde izahlarda bulunmuştur.

Parti kurultayının değerine işaret eden bakan, kurultayın soravlı orunlar için de bir direktif olduğunu söyleyerek İç işler Bakanlığının dört yılda yaptığı ve ileride yapacağı işlerin dışarıdan gelen üyelere bir rapor halinde sunulduğunu, burada bazı özetleri izah edeceğini söyleyerek dedi ki:

— Dilek sırasıyla birinci iş olarak taksimatı idariye geliyor. Mülki taksimatımızın esası aşağıdan yukarıya başlamak üzere köyler, nahiyeler, kazalar ve vilayetlerdir. Köyler için yapılan köy kanunu memlekette çok iyi meyvalar ve semereler vermiş bir kanundur. Ufak tefek tatbikatta görülen kusurlar da zamanla ıslâh edilmektedir.

Bizim köylerimizden 41.000 köyümüzün 23.000 inde köy kanunu tatbik edilmektedir. Diğerlerinde ya nüfusun azlığı, yahut köylerin dağınıklığı yüzünden, bilhassa şark vilayetlerimizde köy kanunu tatbik edilememektedir. Onun için köy düşünüldüğü vakit derhal köyün büyütülmesi ve köyün yüz haneden aşağı bırakılmaması çaresine tevessül olunmalıdır. Biz o yoldayız. Dağınık bir köye ne irfan, ne umran, ne sıhhat girer. Medeniyet dağınık köylerde değil, toplu köylerde tekevvin eden bir meyva, bir semerendir.

Yapılacak işin köylere toplu olarak bilgi, bayındırlık ve sağlık götürmek olduğunu, göçmenlere taptanan yurdlandırma kanununun da bu gayeyi gözettiğini, Karadeniz kıyılarımızın nüfus kolayluğu bakımından Avrupalının en kalabalık kıyılarına da geçmekte olduklarını, bundan ötürü bu yerler için ayrı bir şekil olmak gerektiğini, vakitle nahiyeler komün olarak düşünülmüş olduğunu, zaten tek bir kamunbayan, ölçümü 40 — 50 kilometreyi aşan bir yerde verimli bir iş görmesinin imkânı olmadığını, bunun için bunların beşinci sınıf bir ilçe haline getirilmesinin gerektiğini, ilcelere gelince, nüfusu artmakta olduğundan ilçelerin de arttırılması gerektiğini, fakat bu işin para işi olduğunu, iller sıyrasası ve ekonomik esaslar üzerine kurulduğundan sayılarının azaltılmasına lüzum görülmediğini, bugün her il merkezinin bir bayındırlık ve bilgi kaynağı olduğunu söyledi.

Bundan sonra B. Şükrü Kaya genel ispekterlerin işlerini izah ederek bu örgütün memleket için olan faydalarını anlatıp, doğuda Şeyh Said azısından sonra birbirini kovalıyan karışıklıkları bu kurumun önlediğini, dilekler arasında olan sınır ve yer değiştirmenin yönetim bakımından sakıncalı olduğunu, kamunların, ilçelerin değişmesinin, illerin genel yönetimi kanununa göre bazı şekillere bağlı olduğunu, polis meselesine gelince, yurdun güvenliğini koruyan iki unsurdan biri olan polisin bütün şehirlerde bulunması gereken bir kuvvet olduğunu, kurtuluş savaşı sırasında polis kadromuz çok zayıfken, polis okulları açılarak bunlarda 4000 polis yetiştirildiğini, polisi kemmiyet ve keyfiyet bakımından arttırmak için bir program hazırlandığını söyledi.

Polis örgütünü anlatırken, polisin sosyal alandaki yüksek ödevini de anlatan B. Şükrü Kaya, yol parası meselesine dokunarak bunun uzun boylu incelemeğe değer bir konu olduğunu söyledi ve şarbaylık işlerine geçerek şarbaylık şarbaylıklarının bundan bin yıl önce çalışmaya başlayıp bütün işlerini bitirdiklerini, bizde ise şarbaylıkların ancak 10 yıldanberi sistemle çalışmaya başladıklarını anlatmıştır.

Şarbaylıkların bugünkü gelirlerinin, başarmak yükümünde oldukları ödevleri karşılamaktan çok uzak olduğunu söyleyen B. Şükrü Kaya, kurulmuş olan şarbaylıklar bankası ve kamutaya verilen şarbaylıklar kanunu ile, şarbaylıklarımızın çalışmalarının hızlandırıldığını söyledi.

Özel yönetimler için kamutaya bir

kanun verildiğini söyleyen bakanımız, nüfus işlerine geçerek bu işin yurdun varlığını bakımından olan büyük değerini rakama dayanan örneklerle anlatmış ve demiştir ki:

— Bizim memleketimizin nüfusunun kilometre kare başına elli ve yüze çıkmaması için hiç bir sebep yoktur. Nüfusun artması için gereken tedbirler hazırlanmıştır. Yüz yıl sonra Türkiye'nin yalnız kendi nüfusu 70 milyona çıkacaktır. Bunun için bütün sebepler hazır, ve köylerde, şehirlerde nüfus sayısı her gün artmaktadır. Bu yılki nüfus sayımı nüfusunumuzu ne kadar sağlam ve doğurgan olduğunu bir defa daha bütün acuna göstereceğiz.

B. Şükrü Kaya bu alanda göçmenlerin de bir kaynak olduğunu, on ay içinde gelenlerin on dokuz bine vardığını, elli bine varmasının ihtimali olduğunu, Çanakkale ile beraber bütün Trakya nüfusunun beş altı yıl içinde altı yüz bine varacağını, bu işin iki ana temeli olan toprak ve para işinin kotarıldığını söylemiş ve genel nüfus işlerimize vermekte olduğumuz önemi izah etmiştir.

Her şeyden önce nüfusunuzun artmasının lüzum olduğunu söyleyen İçişler Bakanımız, etrafı çöl olan Ankaranın 100 kilometrelik çevresi içinde nüfus sıklaştırılması Ankaranın kapısının çöle açılacağını, cumuriyet merkezinin ne olursa olsun bol nüfuslu olması gerektiğini, bütün bunlar için tedbirler alındığını ve program hazırlandığını, hükümet konakları işinin de İçişler Bakanlığı ile ilgili olmamakla beraber kotarılması gerektiğini söyleyerek çareleri ve peçe meselesine dokunmuş ve demiştir ki:

— Bu mesele için söylenebilecek sözün en eyisini komisyon söylemiştir.

Biz türk inkılabında kadın inkılabını esaslı umdelerinden biri telakki ederek takib etmekteyiz. Kadın inkılabı bir memleketin istiklâlinin ve istikbalinin muhafaza rejiminin esasıdır. Komisyonunuzun ve hükümetinizin alaka ile takib ettiği bu işi onaylamanız hükümet için büyük bir direktif olacaktır. (alkışlar) ..

Tarım Bakanının söylevi

Tarım Bakanı B. Muhlis Erkmek, sözlerine önce hayvancılık işlerimizden bahisle başlamış, türk ekonomisi için çok değerli olan hayvancılığın ilerlemesi, hayvan cinslerinin arttırılması için yapılan ve yapılacak işleri saymış, sıkı uğraş güzeyinde hayvan hastalıklarının son zamanlarda çok azalmış olduğunu ve mesela "vebai bakari", den 1920 de yılda 25 bin hayvan ölürlen 1933 de bu rakamın sıfıra düşmüş olduğunu söylemiş ve alkışlanmıştır. Tarım Bakanı, dışarıya hayvan çıkartının yıldan yıla arttığını kıvancila anlatmış ve ruam hastalığının da azalmakta olduğunu bildirerek demiştir ki: "Umuyorum ki 5 inci kurultay toplandıği vakit" Ziraat Bakanı olarak size izahat vermek şerefini taşıyacak arkadaşımız bugün vebai bakari hakkında söylenen sözler gibi ruamın da ortadan kaldırıldığına dair kanaat verdirci beyanatta bulunacaktır."

Yalnız şarbon hastalığında kaydedilen rakamların gittikçe arttığını anlatan B. Erkmek bu fazlalığın hakikatte köylünün, eskisi gibi hastalıkları saklamıyarak, sağırma tedbirleri alınması için çekilmeden hükümete bildirmesi yüzünden olduğunu ve bu dileklerin, bazı bakanlık karşılanmasında güçlük çekilecek kadar çoğaldığını bunun da cumuriyet köylüye kadar nüfuz eden kültürel tesirine delil olduğunu söylemiştir. Bakanlık elindeki damızlıklar çoğalmakta, üretilen asırlar ve seromlar her gün biraz daha artmaktadır. Bakanlık, eğer bütün baytar ihtiyaçlarını karşılayamıyorsa bu dada çok elinde yeter derecede eleman bulunmaması yüzündendir. Karagül ve Merinos işi önemle takib edilmektedir.

Tarım Bakanı "At ve hayvan ıslahına (Sonu 6. ısı sayıfada)

Tüze Bakanımızın Kurultaydaki diyevi

Tüze Bakanımız Bay Şükrü Saracın öteyigün Kurultaydaki diye - vinden kalan kısmı koyuyoruz :

Büyük devrimde Tüze Bakanlığın - na yüklen ilk ödev devrim hukuk siste - mine uygun kanunları almak olmuştur. Geçen dört yıl içinde bir yandan bu yenileme hareketinin tamamlanmasına çalışılmış öte yandan yeni kanunların tatbik alanından tam fayda verebilmeleri hususunun devamlı surette tetkik ve teminine önem verilmiştir. Bundan başka teşkilatın imkân nisbetinde gelişmesi ve bilhassa hakimlik ve müdde - iumumilik mesleklerinin ehliyet ve se - ciye bakımından tanzimi belli başlı meşgalelerimiz arasında yer almıştır. Böylece bu son yıllar yeni kurumu tamamlıyan kanunları hazırlamak ve on - ların sosyal bünyemize intibakını inanç - ıyan tedbirleri almakla geçmişi oluyor.

Yeni kanunlardan icra ve iflâs ka - nununun değiştirilmesi, üçüncü kong - rede 19 vilayetin dilekleri arasında bu - lunuyordu. Bakanlık bu kanun hakkın - daki yazıları nazara alarak hazırladığı projeyi 931 yılında büyük kamutaya sun - muştur. Kanunun değişik şeklinde de iki önemli esas, ilâmsız icra takibi ve borç için hapis usulünün kabul edil - memesi, aslında olduğu gibi muhafaza edilmiştir.

İcra ve iflâs kanununun 4 eylül 1932 de yürütülmeye başlanan yeni şekli a - lacağı da çabuk elde edilmesini müm - kün kılan yeni usulleri ihtiva etmekte - dir. 18 ilk kanun 1933 te ve daha son - ra 2556 sayılı kanunla icra memurları - nın hakimler arasından seçilmesi kabul edilerek kadro durumunun verdiği im - kân nisbetinde bu hükmün tatbikine başlanılmıştır.

Şimdi yeni kanunun tatbikattaki ve - rimini dikkatle takip etmekteyiz. Teşki - lat bakımından alacağımız tedbirlerle mevcut bazı yararı ortadan kaldıra - bileceğimizi umarım. (Alkışlar)

Usul kanunlarının sosyal ve ekono - mik bünyenin icablarıyla olan alakası diğer kanunlara nazaran daha belirgin - dir. Bu kanunların hakka erişmeği kolaylaştıracak şekilde tanzimi bu ba - kımdan çok fayda verir. Hukuk usulü muhakemeleri kanununda tatbikatın ge - rekli kıldığı değişiklikler 2606 sayılı kanunla yapılmış hukuk davalarında sadeliğe ve çabukluğa doğru bir adım daha atılmıştır. Kanunun, vazife, tah - kikat, kayıp ve temyiz fasıllarında ya - pılan değişiklikler bu yoldaki ümidleri - zi boşa çıkarmamıştır.

929 yılındanberi yürütülmekte olan ceza muhakemeleri usulü kanunu da hakyerlerimiz tarafından başarıyla tat - bik ediliyor. Esası Almanyadan alın - an bu kanunun yurdumuzda tatbikine başlandığı ilk günlerde rastlanan güç - lüklerin gün geçtikçe ortadan kaldir - lmasına çalışılmaktadır.

Kanunun ihtiyaca uygun gelmeyen yerlerinin tadili için hazırlanan proje büyük kamutaya sunulmuştur. (Çok gü - zel sesler) gerekli değişiklikler arasında nelikleri itibariyle tezel den tahkik e - dilmesi lazım gelen meşhud cürüm ol - gularından cumuriyet M. umumilerinin salâhiyeti genişletilmiştir. Projede olgu yerinde cumuriyet müddei umu - misî tarafından yapılan tahkikatın ilk tahkikatta tekrarlanmaması esas kabul e - dilmiş ve bugün gerçekte mevcut bu - lunmayan karar hakimliği teşkilatı de - ortadan kaldırılmıştır.

Usul kanunlarımızda çabukluğa ve sadeliğe doğru yapılan bu değişmele - rin kanunların ana prensipleri bozma - masına ve tatbiki yönleri münhasır kalmasına dikkat edilmiştir.

926 yılından beri tatbik edilen Türk ceza kanununun 9 yıllık deneme devri - sinde görülen eksikleri tamamlanarak ve düzeltilerek yapılan proje yüksek kamutayca onaylanmıştır. Bu kanun - da arsulusal mukavelelerle yapmağı yükündüğümüz mevzularda dair hüküm - ler de vardır. Bunlar arasında Lozan anlaşmasıyle iltihakı kabul ettiğimiz kadın ve çocuk teciminin yasağı hak - kındaki üç mukavele, La Hi ve Ce -

nevrede imzalanan afyon mukavele ve protokollarına uygun olarak konulan hükümlerin şümüllü etkeleri kayda de - ğer önemdedir.

Kanunu medeniden önceki nikâhlar - la bu kanunun neşriden sonra kanuna uymıyan münasebetlerden doğan ço - cukların tescili Cumuriyet Halk Par - tisinin üçüncü büyük kongresinde adli - ye bakanlığın ait dilekler arasında bulunmakta idi. Bilgisizlik yüzünden meydana gelen bu vaziyet af kanununa konulan hükümlerle kanun gerçevesi içine alınmış ve bu suretle kanunu me - deninin ana prensiplerinde bir de ğiş - lik yapmağı lüzum kalmamıştır.

Yurdu korumak için sınırlarımıza ko - şanların geri bıraktıkları ailelerle mal - larını özel bazı hükümlere tâbi tutan kanun projesi hakyerlerinin bu yolda - ki ödevlerini önceden tayin etmiş ola - caktır.

Yüksek kamutaya sunulmuş olan projeler arasında tüzel sicil kanunu projesi de vardır. Bir suç işliyen kim - senin ne çeşid bir adam olduğunun an - laşılması kendisine karşı alınması lâ - zım gelen emniyet tedbirlerinin neli ği - ni tayin için lazımdır.

Rasgele ve bir kez suç işliyen kim - selerle suç işlemek için kendisinde bir meyil bulunan suçlu arasındaki ayırım açıktır. Suçluların bu durumlarını ta - yin için kurulması faydalı görülen bu usul ceza sistemimizin iyi tatbikine yardım edecektir.

Geçen yıllar içinde tüzel teşkilatın devamlı gelişmesini temin için lüzum - lu görülen tedbirlerin alınmasından geri durulmamıştır. Ehliyetsizlikleri ve sicilleri itibariyle kendilerinin istifa - edilemeyenlerin vazifelerine ni - hayet verilmesi, mektebli hakimler sa - yısının artırılması, mahkeme teşkilatı - nın ihtiyaca göre tadili, temyiz mah - kemesi dairelerinde birleşmiş olan iş - lerin gecikmeden çıkarılması için temyiz kadrosuna raportör konulması hususla - rı iyi bitim veren tedbirler arasında sayılabilir.

Temyiz mahkemesindeki işlerin ça - buk görülmesi için aldığımız tedbirler gün geçtikçe iyi neticeler vermektedir. Temyize intikal eden iş sayısının çok - luğu bu hususta esaslı olarak uğraş - mamızı zarurî kılmıştır. Aşağıda arz e - değim rakamlar artık bu alanda iyi yola girdiğimizi gösterecektir.

1933 yılından kalan 21545 işe beraber 934 yılında başmüddei umumilik dai - resiyile birlikte temyiz mahkemesine gi - den 129265 iğten 117680 tanesi neticeye bağlanarak 935 yılına 11585 iş devredil - miştir. Bu rakam temyize giden iş ye - künunun bir aylık tutarından biraz faz - ladır.

Geçen yıl ağustos ayında tatbik edil - meğe başlanan harç tarifi kanunu e - saslı bir ihtiyacımızı karşılamıştır. Çünkü mahkemelerle bunlara bağlı dai - relerde alınması lazım gelen harçlara dair 29 eylül 1302 günlü kanun ve ekle - ri baştan başa değişmiş olan ana ve usul kanunların hükümlerine uygun olma - dığından yeni esaslar içinde harçları tesbit eden bir tarife kanununun ya - pılması gerekli bir zaruret halini almış - tır.

Bir kısım harçların peşin olarak ö - denmesi mecburiyeti haklı bir sebebe dayanmayan davaların açılmasına engel teşkil etmekte ve bir takım finans ber - kitleri davaların lüzumsuz yere uzatıl - masına mahal vermemektedir.

Kanunların tatbik ve verim kabili - yeti teşkilatın iyiliği nisbetinde artar. Kanun da tam değer ve kuvvetini onu tatbik eden ellerde bulur. Bahusus ki, inkılâp devrinin esas kanunları hakim - lere geniş bir takdir hakkı tanınmış ve bu sahada fikirlere tam bir serbesti bah - şeylemiştir. Bu yönden bakanlık hakim ve müddei umumilerin seçilme ve yetiş - me hususlarına önemli ve üstün bir yer ayırmıştır. Hakimlerin liyakat ve eh - liyet derecelerini tayinde kaza vazife -

sinin mahiyetine uygun bir kriteriyom kabulüne, işlerin çabuk ve iyi göröl - mesine bütün adliye mensuplarının ala - kalandırılması hususuna bilhassa itina edilmiştir. Hakimlerin terfilerinde tem - yiz mahkemesine intikal eden işlerin nakız ve tasdik nisbetleriyle her hakimın pir senede çıkardığı iş mik - tarı esas tutulmuş ve muayyen bir nisbette erişimiyenler terfi hakkından mahrum edilmek, muayyen devrelerde terfi edemiyenlerin de alâkası kesilmek suretiyle meslekte sürer bir seleksiyon temiri yoluna gidilmiştir.

Yurddaşlara, ileri bir sosyetenin fay - dalarını temin edecek kabiliyette bir tü - zel kurumu tanzimini amaç edinen 2556 sayılı kanun, hakimlik ve müddei umu - milik mesleklerini ayırmış ve her biri - nin ödevlerini gerekli kıldığı hükümle - re tâbi tutmuştur. Yeni kanunun tesis eylediği staj devresi seçilme ve yüksel - mede kurduğu sistem, ehliyet ve se - ciyeye verdiği yer, ödevlerini ciddilik ve yüksek bir özgeçenlikle yapmakta olan hakim ve müddei umumilere iyi bir ye - tişme ve mesleklerine iltimate bağlanma imkânlarını vermiştir.

Tüzel kurumun işleyiş tarzı ana ve usul kanunların verim ve tatbik şekille - ri bir yandan teftiş teşkilatının diğer taraftan merkezde ve temyiz mahkeme - sinde kurulan istatistik büroları yardı - miyle sürer bir tetkika tâbi tutulmakta - dir. Bu tetkikler üzerine asıl ihtiyaç - lara göre ileride alınması gerekli olan tedbirler şimdiki ödev ve düşüncelerimi - zin esasını teşkil eder.

Adliye Bakanlığı bugün dört çeşit yeni mevzu üzerinde çalışmaktadır.

A — Bakanlık idare merkezi teşki - lâti yepyeni bir hukuk sistemi kuran devrim kanunlarının iyi tatbikini temin edecek tedbirlerin devamlı olarak tetki - ki bakanlığın en belli başlı işleri ara - sında yer alır.

İdare teşkilâtına yeni baştan düzen verilirken bu defa erişmeği mümkün kı - lacak esaslar iş ve ödev bölümlü husus - larında takibedilecek sistem, teşkilâtı işletilecek işyerlerin seçim ve yetişme tarzları hakkında yapılan hazırlıklar sona varmış yüksek kurultaya arz edile - cek kanun projesi bitmek üzere bulun - muştur.

B — Hakkın yerine getirilmesinde avukatların da rolü hâkimlerinkine nis - betle daha önemsiz sayılmamalıdır. Bu itibarla bu mesleğin hâkimler kanunun - da tutulan esaslara göre tanzimi tüzel teşkilâtı çok yakından alâkalandıran bir mesele halinde belirir.

Hayatlarını hakkın müdafaasına has - reden bu meslek mensuplarının seciye ve ehliyet bakımından hakimlerle bir sayılmaları elbette zaruridir.

C — Mahkemeler teşkilâtı hakkın - daki tetkikler de oldukça ilerlemiş bir safhaya girmiş bulunmaktadır. Dava - ların görülmesinde çobukluk ve sadeli - ğe doğru yaklaşmak hususunda düşü - nülen tedbirler, mahkemelerdeki dosya kayıt usullerinin ıslahı, iş bölümüne ve mahkeme teşkilâtına esas olacak pren - sipler bu mevzuun ana hatlarını teşki - eder. Bu arada icra işlerine verdiğimiz önem de büyüktür.

Teşkilâtın diğer safhalarında bir sis - tem dahilindeki çalışmadan verimli ne - ticeler aldığımız her seneki vaziyetin bir evvelki seneye nazaran daha iyi ve daha çok ümit verici olduğunu gö - rdüğümüz halde icra işlerine aynı iyi - liğe erişemediğimizi söylemek lâzım - dır. İcra işlerinde halkın dileklerinin tamamiyle yerine getirmekten uzak bu - lunduğumuzu bildiğimiz için ilerideki çalışmalarımızda bu işin de ıslahına dü - tün gayretimizi sarfetmekten geri dur - muyoruz. Bu alanda alınacak tedbirle - rin olgun ve tesirli olmasına bilhassa itina edilmektedir.

D — Dördüncü mevzuumuz ceza ev - leri meselesidir. Gerek bina vaziyeti ve gerek bu binalar içinde cezalarını çeken mahkûmların kötü halleri esaslı bir kay - ğumuzu teşkil eder. Bugün her türlü sıhhi şartlardan uzak ve kötürum bina - lar içinde barınan mahkûmların oradan ahlâkları düzelmiş olarak çıkmadıkla - rına hiç şüphe yoktur. Hayatında bir kez suç işleniş olanlarla, profesyonel mücrimlerin ağır hapis cezasına mah - kûm olanlarla hafif cezalarının, mah - kûmlarla mevkûfların ve hattâ çocuk -

ların bir arada olduklarını ve bunların yekdiğerlerine çeşit çeşit telkinlerde bulunduklarını göz önüne getirecek olursak hapisanelerimizin hem sosyete ve hem de mahkûmlar için birer ıstırap ve tehlike kaynağı olduğunu söylemeğe lü - züm kalır mı?

Ceza evlerinin durumu ekonomik ba - kımdan daha az fena değildir. Devlet bütçesi bu müesseselerin, müdür, me - mur, gardiyan, bina ve sair masrafla - rından başka yalnız ekmeke parası ola - rak 700 bin liralık bir yüke katlanmak - tadır. Bundan başka suçlulara aileleri tarafından elbise, yemek ve yatak için yapılan yardımın suçlu başına 20 kuruş hesabıyla 2,5 milyon liraya baliğ oldu ğu - nu düşüncecek olursak ne müdhiş bir istih - lâk makinesine karşı karşıya bulundu ğumuzu tezahür eder. Bugüne kadar ce - za evleri, üzerinde çok az durulan bir mevzu olarak kalmıştır. Şurada, bura - da yapılan sanatlaştırmaya teşebbüsleri, mahkûmların çoğunun çiftçi olmasın - dan dolayı matlup neticeyi vermemiştir.

Bir seneden beri bu alandaki tetkikle - rimiz bize öğretti ki diğer devletlerde hapishaneyi giren bir mahkûm orada yaşamak hakkından başka bütün hakla - rından mahrum olarak işe başlıyor. Ha - pisanenin verdiği basit gıdadan başka gıda, çirkin elbiseden başka elbise ya - saktır. Okumak, yazmak, konuşmak, mektup almak, göndermek hulasa her şey yasaktır. Ancak bu haklar mahkû - ma hapisane nizamlarına riayet eyledi ği takdirde ve yavaş yavaş iade olunur. Gene bu tetkiklerden öğrendik ki, ceza evleri mevzuu, her şeyden önce bir bina ve üstünde çalışılacak geniş bir saha meselesidir. Ve bir hamlede halli müm - kün değildir. Onun için eskilerini ol - duğu gibi bırakarak yenilerini yapma - yı ve her yeni bina yapıldıkça eskilerin - den bir kaçını kapatmayı daha muvafık gördük yeni ceza evlerinin yapılması için geçen sene çıkarmış olduğumuz ka - nunla tesis olunan yapı pullarının her sene 150 - 200 bin liralık bir varidat vereceğini umuyoruz. Bu para ile önümüzdeki seneden itibaren binaların inşasına başlanılacaktır. Yeni ceza evlerinin kurumundaki düsturu - muz: "İslah, terbiye ve istihsal", oldu ğuna göre her yeni hapisanenin bütçe - deki bugünkü tahsisatından bir ta - sarruf bırakacağını umuyoruz.

Ve bu tasarrufu yapı varidatına ek - liyerek her sene bir evvelki seneden da - ha çok sayıda yeni ceza evi meydana getirebileceğimize kaniiz. Bu tedrici fa - kat emin yürüyüşle ceza evlerimizi, az za man içinde türk sosyetesini ve mahkûm - lar için faydalı birer "İslah ve istihsal müessesesi", haline getireceğimizi umu - yoruz.

Sayın arkadaşlarım, adliye bakanlı ğının dün nasıl çalışmış, bugün nasıl çalışmakta olduğunu ve yarın nasıl ça - lışacağını partinin büyük kongresine arz ettim. Tasvibiniz bu yolda çalışanlara kuvvet, cesaret ve emniyet verecektir. (Sürekli alkışlar).

Annelere öğüd

İkinci sayısı çıktı

Çocuk Esirgeme Kurumu (Himayei Etfal) genel merkezi mama çocukları - nın nasıl besleneceğini ve mamalarının nasıl hazırlanacağını öğreten (Anne - lere öğüd) ün 2 inci sayısını hazırlamış - tır. 1 inci öğüdü 12 mektubtur.

1 ve 2 sayılı öğüdlere istiyenlere Kurum parasız olarak gönderir. Anka - rada Çocuk Esirgeme Kurumu başkan - lığına bir mektupla adres bildirmek yeter.

ANKARA RADYOSU

Bu akşamki program şudur:

19.30 — Dans musikisi (Plak)
19.50 — Çocuk saati
20. — Musiki:
Dvorak Andante 3 romantik parça
Keman: Necdet Remzi
Piyano: Ulvi Cemal
20.20 — Ev kadınına öğüdler
20.30 — Musiki:
Handel Trio
Keman: Necdet Remzi
Piyano: Ulvi Cemal
Violyoncel: Edib Sezen
20.50 — Haberler.

Düşünüşler

Parti programında kültür işleri

Madde 51 — Parti, radyoyu ulu s - sun kültürel ve sıyasal eğitimi içi - en değerli araçlardan sayar. Kurvve - li verici istasyonlar kuracaktır. Al - maçların kolay ve ucuz elde edilme - sine çalışacaktır. Sinemanın ulus - faydalı olmasını iş edineceğiz.

Madde 52 — Ulusal opera ve tiyatro önemli işlerimiz arasındadır.

Yeni Parti programının yu - kariya aldığımız iki maddesi ulusal partinin memleketin kültürel ve artı - stik kalkınmasına verdiği büyük önem - gösterir.

Çağdaş terbiye ve propaganda ara - çları arasında sinema, tiyatro ve radyo öyle büyük bir yer almışlardır ki ulus - larını en kısa yoldan yüksek bir sos - yal düzeye çıkarmak istiyen devrimci devletler, bunları okul gibi, devlet eliyle çevrilecek ve başarılabacak bir iş olarak ele almakta kusur edemezler.

Radyo gibi, sinema ve tiyatro gibi, doğrudan doğruya en geniş halk yığ - ınlarına aytayan sanat kollarının, devrim yapmış bazı memleketlerde nasıl usta - lıkla kullanılmış ve ne geniş ölçüde iş - ler başarmış olduğunu görüyoruz. Bu aynı araçların, kendi faydalarından başka bir şey düşünmeyen özel girgi - ler elinde memleket ve ulusa düş - man birer bozucu unsur haline gelebi - leceğini de hiç bir zaman hatırdan çı - karmamak lazımdır.

Radyo ve sinema, kültürden az pay almış yurddaşlar için gazete, kitap ve okulun yapamayacağı kadar büyük işler başarırlar. Çünkü bunlar eğlendi - rek öğretirler ve halktan okumak bilmek ve okuyabilmek gibi bir yüküm de istemezler.

Radyo ve sinema işini, şimdiki ka - dar gerektiği önemle ele alamamıştık. Yapılacak işlerin çokluğu arasında bu geri kalmış fakat unutulmamıştır.

Altı prensipli ulusal ülkümüz ve en ileri kültür, bundan böyle, oparlör ve beyaz perdeyle yığımlara aşılacak - tır.

Memleketin radyo yayımları baktı - mından bölgelere ayrılması ve her böl - gede kuvvetli birer verici istasyon ku - rularak yurdun en uzak köyünde bile en küçük makineyle yayımın dinlene - bilmesi imkânlarını hazırlamak, ve bü - tün bu istasyonları anlayışlı, ve gerek - likleri karşılayacak bir programla yö - netmek, yapılacak ilk iş budur.

Ancak verici istasyonlarımızı iste - nilen sayıya ve olgunluğa erdirdi ği - miz gün, radyo makinesi, okul kita - bı ve ekmeçlik buğday gibi birinci de - recede bir önem alacak ve bu makine - leri köylünün bile alabileceği bir fiata mal etmek için tedbir almak gereke - cecektir.

Sinema meselesi daha güç ve çapra - şık bir iştir. Bütün film ihtiyacımızı kendi stüdyolarımızın ürünleriyle karşı - lamak şimdilik ancak bir ülkü olabilir. Yapılacak iş, ilkönce dışardan gelen filmleri gerek prensipler ve gerekse sanat değeri bakımından çok sıkı bir kontrolden geçirmek, aynı zamanda yabancı filmlerle boy ölçüşebilecek kuvvette türk filmlerinin yapılması ve bunların sayısının her yıl çoğalması için çalışmaktır.

Devlet tiyatro ve operasının kurul - ması üzerinde birçok yazılar yazıldı. Bunun şimdiki kadar geri kalmış ol - ması, bu büyük ve ileri teknik istiyen işe derme çatma bir temelle başlama - mak için olmuştur.

Radyo, sinema, tiyatro ve opera iş - leri esaslı olarak ele alınmak için bü - yük kredilere ve geniş örgüte ihtiyaç gösterir. Bütün bu kültür işlerinin tek ve çok yetkeli bir elden çevrilmesi lü - zumu da ortadadır.

Güçlükler ne olursa olsun, Parti - mizin, adadığı bu çok önemli işi de kr -

DIŞARDAN GELEN SON DUYUKLAR

B. Lavalin Moskova vada son günü

Moskova, 16 (A.A.) — Radyo ile yayılan bir söylevinde B. Laval demiştir ki : « Andlaşma iki hükümet arasındaki anlaşmayı sağlamıştır. Moskova'ya gelişim, ülkelerimiz arasındaki dostluğu kuvvetli bir varlık haline getirmiştir. Moskova hükümet adamları, hele B. Stalinle yaptığım konuşmalar, içten, tam ve dürüst bir şekilde olmuştur. »

B. Laval sovyet hükümet adamlarına ve ulusuna, kendisine gösterilen parlak kabullenmeyi teşekkür etmiş ve Moskova gözetiminin sonucundan duyduğu hoşnutluğu bildirmiştir.

B. Laval, operada verilen bir oyunda, perde arasında B. Stalin ile içten bir konuşma yapmıştır.

Fransız dış bakanı Varşovaya gitmek üzere dün akşam Moskova'dan ayrılmıştır. Dış komiseri B. Litvinof kendisini istasyona kadar götürmüştür. İstasyon B. Lavalı selamlayan ve alkışlayan büyük bir kalabalıkla doluydu. Tren, saat 20.45 de Fransız ve sovyet ulusal marşlarını çalan fanfarenin ezgileri arasında hareket etmiştir. Fransız bakanı kendisini alkışlayan halka « Yaşasın rus — Fransız dostluğu » sözleriyle karşılık vermiştir.

Resmî bildirîğ

Moskova, 16 (A.A.) — Aşağıdaki bildirîğ çıkarılmıştır:

Bay Stalin, Molotof, Litvinof ve Laval 2. 5. 935 de Pariste imza edilen ve Sovyetler Birliği ile Fransa arasında karşılıklı yardım düşergelerini ve bunun yoru tarzını saptayan anlaşmadan dolayı hoşnutluklarını bildirmişlerdir. 13, 14, 15 mayısta Moskova'ya yaptıkları görüşmelerde, Sovyetler Birliği ve Fransa ortakları aralarında bu anlaşma ile ortaya çıkan dostça güven ruhunu görmüşler ve saptamışlardır. Bu güvenin mutlu etkileri Fransız - sovyet ve Avrupa ilgilerinde iki hükümetin elbirliğini ilgilleyen bütün meselelerin incelenmesinde kendini göstermiştir.

İki memleket ortakları bu

sa bir zaman içinde başaracağından şüphemiz yoktur.

Yaşar NABI NAYIR

Önem — Ehemmiyet; Aytamak = Hitab etmek; Araç = Vasıta; Bozucu = Fesadçı; Özel = Hususî; Yayımlık = Neşriyat; Bölge = Mıntaka; Yönetmek = İdare etmek; Adadığı = vadedtiği; Girgi = Teşebbüs; Eğitim = terbiye; Almaç = Ahize.

incelemeye tam bir içtenlikle başlamışlar ve bu suretle göz önünde tutulan bütün diplomatik girişimdeki devamlı uğraşmalarını açıkça aynı esas hedefe doğru gittiklerinden güvenli olabilmişlerdir. Bu gaye birge güvenliğin örgütlenmesiyle, barışın korunmasıdır. İki memleket ortakları bugünkü arsulusal durumda barışın gözetilmesine içten bağlı olan ve bu barış isteklerini her türlü karşılıklı yüklen sağlanmasına katılmak suretiyle açıkça bildirmiş olan devletlere düşen ödevleri tanımakta uygun kalmışlardır. Bu devletlere barışın korunması yolunda düşen ilk ödev ulusal savga araçlarının hiç bir suretle zayıflamasına izin vermemektedir. Bu bakımdan Bay Stalin Fransa'nın silahlı kuvvetini güvenliğin için gerekli olan düzeyde tutmak siyasasını değerlendirmek ve onarmaktadır.

Öte yandan sovyet ve Fransız ortakları elbirliğinin yapılmasında Avrupalıların maddi ve tinsel asıgılarının gelişimi için gerekli, uluslar arasında güveni, tekrar kurabilecek olan siyasal şartların yeğretilmesi için hiç bir şeyi savsamamak yolundaki kararlarını berkitmişlerdir.

Hele şurası bilinir ki, Sovyetler Birliği ile Fransa arasında karşılıklı yardım paktının yapılması saldırıyı önlemek, danışmak ve saldırganlara yardım etmemek yüklenleri esası üzerinde kurulacak bir doğu Avrupalı bölgesel paktının gerçekleşmesine durmaksızın çalışmaktaki faydayı hiç bir suretle azaltmayacaktır.

Fransız - Sovyet birge çalışması

Moskova, 16 (A.A.) — Havas ajansı ayarından: Fransız - sovyet bildirîğinden anlaşılacağına göre Fransız - sovyet hükümetleri doğusal Avrupa için bir bölgesel pakt yapmak için çalışmalarına diplomasi yoluyla devam etmeye karar vermişlerdir. Bu pakt en fazla Almanya, Polonya ve sovyetleri bir saldırıyı önlemek, danışmak ve saldırganlara yardım etmemek bağlarıyla birbirine bağlayacaktır.

Fransız gazetelerinin düşünceleri

Paris, 16 (A.A.) — Gazeteler, Moskova konuşmaları hakkında neşredilen bildirîğ gözden geçirmektedirler. Fransız ulusal savga siyasasının B. Stalin tarafından onanmış olması, ileri sol gazetelerinden başka bütün diğer gazete-

teler tarafından ısrarla kaydedilmektedir.

Pöti Pariziyen gazetesi, B. Stalinin bu husustaki sözlerini yazdıktan sonra diyor ki : « Bu sözleri söyleyen kimdir ? Bu sözleri söyleyen yalnız Lenin'in halefi değil, Fransız komünistleri de içindedir. Halde bütün komünistler üzerinde tinsel etgerliği kesin olan komünist partisinin genel sekreteridir. »

Maten gazetesi sovyet andaçlarına inanmamakta ve şunları yazmaktadır: « Sovyet propagandasına hemen son verilmezse, bu hal, sovyet devlet adamlarının iki yüzlülüğünü göstermiş olmaktadır. »

Popüler gazetesi silahsızlanma işinden artık bahsedilmemesine esef etmekte ve B. Stalinin Fransız silahlanmasını onamasını tenkid etmektedirler. Bu gazete diyor ki: « Moskova bildirîği ile Fransanın işlerine karışılmıştır. Fakat bu karışma, B. Laval tarafından istenmiştir. »

Pertinaks, Öko dö Pari gazetesinde diyor ki: « İki Fransız alayının gelecek ay Sovyetler Birliğine gideceği haber veriliyor. Bunları karargâhlara gidecekler ve bizce hemen hemen bilinmeyen kızılordu ile tanışacaklardır. Bu gözet, şüphesiz ergeç başlayacak olan konuşmaları için en lüzumlu bir başlangıç olacaktır. »

Avusturya gazeteleri de hoşnud

Viyana, 16 (A.A.) — B. Lavalın Moskova gezisi sonuçları Avrupa barışını kuvvetlendirecek şekilde görülmektedir. Bu gezi, doğu paktının yapılması için, Almanya ile yeniden görüşmeye başlamak imkânlarını ortaya çıkarmakta ve Tuna konferansı için hayırlı bir hadise sayılmaktadır.

Viner Çaytung gazetesi, bu hususta şunları yazıyor: « Fransız bakanının Kremlin sarayında yaptığı gözet son derece önemli siyasal bir hadisedir. »

B. Stalin, Fransız ulus oruntalarının yaptığı görete verdiği değeri göstermiştir. Moskova'da geçirilen günlerde barış havası esmekte idi. Bu konuşmaların tam anlamı ve Avrupa barışına yapacağı hizmet bir kaç gün sonra belli olacaktır.

Bir kaç ay önce bu kadar geniş bir yakınlık imkânsız görünüyordu. Bu beklenmedik diplomatik değişiklik B. Hitler siyasasının ansızın meydana çıkan gösterilerinden ileri gelmiştir.

İzvestiyanın bir yazısı

Moskova, 16 (A.A.) — İzvestiya gazetesi, Bay Laval'in gözetine ayırdığı başyazısında diyor ki:

Aynı zamanda bir nezaket eseri olan bu gözet büyük bir siyasal önem taşımakta idi. Fransız konuklara karşı Moskova'da gösterilen iyi kabul, Moskova halkının iki memleket ilgilerinin barış için olan önemini iyice kavramış olduğunu göstermiştir. Bay Laval ile birlikte gelen Fransız gazetecileri Fransaya Rusya hakkındaki bilgileri zenginleşmiş olarak dönüyorlar. Fransız gazetecileri ileriye inan ile karşılayan ve barışı değerliyen halk yığını görmüşlerdir. Barışı bu kadar değerliyen bu halk yığını her türlü tarihi fırsatlara karşı rahat bir surette gidiyor; çünkü sakin çalışmasını bozmaya kalkacaklara karşı dayanmaya hazırdır. Bay Laval'in, BB. Stalin, Molotof, ve Litvinof ile görüşmeleri tam bir içtenlik havası içinde geçmiştir.

İki taraf kendilerini ilgilendiren meseleleri açıkça ve bütün genişliğiyle ortaya koymuşlar ve bunlara karşılıklı olarak açık cevaplar vermişlerdir.

2. 5 tarihli Fransız - Sovyet andlaşması iki memleket ilgilerinin hepsinde son bir anlaşma değil, tam tersine, bu münasebetlerin gelişimi ve iki memleketin ilerideki çalışmalarının birbirine uyması için bir hareket noktasıdır.

Çekoslovakya - Fransa hava hattı

Marinyan, 16 (A.A.) — Dün Prag — Marsilya arasındaki çekoslovak hava hattı açılmıştır.

Alman dış tecim açığı

Berlin, 16 (A.A.) — 1935 yılı ilk üç aya aid alman tecim denklîği açığı, 1934 yılına nisbetle üç kat artmıştır. Açık geçen yıl 50 milyon ken bu yıl 149.399.000 marka çıkmıştır. Bu çıkış alman çıkıntının alzasındandır.

Habeş ordusu avrupalı asker kabul etmiyor

Berlin, 16 (A.A.) — Havas ajansı ayarından: Bir çok alman gençleri habeş ordusunda çalışmak için Berlindeki habeş genel konsolusuna baş vurmuşlardır. Fakat bütün baş vurmalar (Habeş) avrupalı asker kabul etmez.) diye reddedilmiştir.

Mareşal Pilsudski'nin cenaze alayı

Varşova, 16 (A.A.) Pilsudski'nin ölüsü dün gece Belvedere sarayından kaldırılarak büyük kiliseye götürülmüştür. Orada 86 saat kalacaktır.

Tabut altı çift hayvanın kolu olduğu top arabasına generallerin omuzunda götürülerek konulmuş ve cenaze alayı önde bir piyade taburu, bir atlı bölüğü ve bir top bataryasıyla papazlar ve arkada cumur başkanı mareşalın karısı ve ailesi, bakanlar, eski başbakanlar, elçiler ve birçok salıncılar olduğu halde ellerinde şırnaklar tutan askerlerin arasından ağır ağır geçmiş ve kiliseye gelmiştir.

Mareşal Peten Varşovaya gidiyor

Berlin, 16 (A.A.) — Pilsudski'nin cenazesinde Fransa adına bulunacak olan Mareşal Peten bugün Berlin'den geçmiştir. Fransız elçisi B. Fransova Puse, B. Hitler namına general Reishman Fransız mareşalını selamlamıştır. Mareşalın emrine bir otomobil veren general Fon Reishman kendisini Berlin'e çağırıştır.

Polonya genel kurmay başkanı general Kolson ile Varşova harb akademisi direktörü general Fanrie Mareşal Peten'le beraber gitmektedirler.

İngiltere seçimi

Londra, 16 (A.A.) — Dün akşama parlamento çevrelerinde yeniden kabine olasılığı değişikliklerden ve sonbaharda yapılacak genel seçimlerden bahsedilmekte idi.

Hindistan anasal kanununun değiştirilmesi hakkındaki kanun taslağının en önemli kısmı bitmiştir. Söylenildiğine göre, bu taslak, ağustos başlangıcında kabul edilecektir. Böyle olursa, hükümet, gelecek yıl beklemeden genel seçimlere başlanabilecektir.

Yeni bir arsulusal ekonomi birliği

Viyana, 16 (A.A.) — Genel Avrupa birliği, eski Fransız tarım bakanı B. Rigarın taslağı esas üzerine bir genel Avrupa ekonomik merkezi kurmuştur. Bu merkez, bütün Avrupa şehirlerinde şubeler açacak ve Avrupada daha sıkı bir ekonomik elbirliği aşılamaya çalışacak, Avrupa memleketlerindeki tarım, endüstri üretimlerini karşılıklı bir düzene koymaya, tecim iş oylumunu büyültmeye ve karşılıklı ilgilere ve değişimleri arttırmaya çalışacaktır.

ULUS'un romanı

Tefrika: 74

San Michele'nin kitabı

Yazan: Aksel MUNT

Türkçeye çeviren: Nasuhi BAYDAR

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM İSVEÇ GEZİ

Size, İsveç konsolosunun hastalığı hakkında birkaç kelime söylemiş olduğumu sanıyorum. Bu hastalık da, işte, bu tarihlerde olmuştu. İşin iç yüzü şudur: Konsolos tatlı ve sekin, küçük bir adamdır ki iki çocuğu olan bir amerikalı kadımla evlenmişti. O lardan birinin nezlesi ve ateşi vardı; ancak o akşam, babasının eve dönüşünü kutlamak üzere yataktan kalkmak istedi. Evin içi çiçeklerle dolu idi ve çocuklara da bu hadise şerefine akşam yemeğinde kalmak izni ve gün öğleden sonra, onlara gitmişim. Çocuk- rılmıştı. Anaları bana, babalarının döndüğünü bildiren, biri Berlin'den ve öteki Kolonya'dan çekilmiş, per içten gelme duygu- anlayan iki telgrafını gösterdiğinden dolayı sevinç içindeydi. Bu telgraflar bana biraz uzunca göründü.

Gece yarısı kadımdan aldığım bir kâğıda hemen evlerine gitmem gerektiği bildiriliyordu. Kapıyı bana, sırtındaki gecelik gömleğiyle, konsolosun kendisi açtı. İlk sözleri akşam yemeğinin, İsveç Kralı ve bir de kendisine Légion d'Honneur nişanının büyük haçını vermiş olan Fransız Cumurluğu Başkanını beklemek için geciktirilmiş olduğunu söylemek oldu. Ailesinin yazı geçir- mesi için küçük Trianon sarayını tutmuştu. Mari Antuanet'in inci gerdanlığını takmak- tan çekinen karısına karşı ateş püskürtüyor, oğlunu Dofen adıyla çağırıyor ve kendini de Robespierer sanıyordu. Büyüklük deliliği... Çocukları odalarında korkulardan bağır- yor, karısı çekmekte olduğu acıların yükü altında eziliyor, bayrı köpeği masanın altın- da acı acı uluyordu. Zavallı dostum, birdenbi- re azdı ve ben de onu odasına kapatmak zorunda kaldım. Orada, her şeyi kırkıktan başka beni ve kendisini pençereden aşağı at-acak oldu. Sabah olur olmaz onu, doktor Blang'in Passi'deki tımaranesine götürdük. Ünlü deli hekimi hastalığın genel inme oldu- ğunu söyledi. İki ay sonra bunun böyle oldu- ğu ve iyi olması imkânsız bulunduğu eyice anlaşıldı. Doktor Blang'in tımaranesi çok

pahalı olduğundan İsveç'in cenubunda kü- çük bir şehir olan Lund'da hükümetçe kurul-muş olan kimsesizler yurduna onu götürmek kararını verdim.

... Birkaç gün sonra konsolos ve ben, ge- ce kalkan Kolonya ekspresinin bir komparti- manına bindik. O zamanlar koridorlu va- gonlar yoktu. Ben, şimal demiryollarını iş- letmekte olan Roçild,lerden birinin hekimi olduğum için yolculuğumuzu kolaylaştır- cak her türlü emirler verilmiş ve hastam ya- bancı görür görmez heyecana kapıldığı için de kondüktörlere bizi, her ne olursa olsun, ra- hatsız etmemeleri söylenmişti. Konsolos ses- siz ve uysaldı. İkimiz de yataklarımızın üze- rine uzandık. Boğazım sıkılarak uyandım; onu iki kere yere yuvarladım. İki keresinde de, bir sırtlan gibi çevik, üzerime sıçradı ve az kaldı beni boğuyordu. Son hatıram, kafa- sma bir şey yerleştirdiğim ve onun da bu vu- ruş altında sendelediği idi. Sabahleyin Ko- lonya'ya girerken ikimizi de, yerde, kendi- mizden geçmiş bularak şimal oteline götü- rdüler. Orada yirmi dört saat, aynı odada, karşı karşıya kurulmuş yataklarımda kal- dık. Dişlerle kopacak hale sokmuş olduğu

kulağımı dikmek üzere gelen he- rine işin doğrusunu anlatmak zorunda kaldığım için otelci otelinde delilere yer verilmediğini bil- dirdi. Sabah treni ile Hamburg üzerinden yola devam karar verdim. Hamburg'a kadar, yol uzunluğuna arkadaşım pek iyi idi.

Kiyel durağına gitmek üzere şehirden ge- çerken arabada Marseyyezi söyledim. O va- kitler Avrupa ile İsveç arasında en kısa yol olan Korsuer'e gitmek üzere sıkımsızca va- pura bindik. Danimarka kıyılarından iki mil uzakta vapurumuzun dört yanı, fırtma- dan sürüklenen buz parçalarıyla çevrildi. Aşa- ğı yukarı, bir mil kadar, buzlar üzerinde yü- rüdük.

Bu, dostumu pek eğlendirdi ve Korsu- er'e sandalla vardık. Limana girerken dos- tum kendini denize attı, ben de ardı sıra at- ladım. Denizden çıkarıldıktan sonra, sırtım altında 20 derece soğukta, Kopenaga kadar, ısıtılmamış bir trende titreye titreye, yolcu- luk ettik. Yolu üst tarafı pek iyi geçti; so- ğuk suyun dostum üzerinde inanılmaz bir et- kisi olmuştu. Denizi geçtikten bir saat sonra dostumu, durakta, tımaranenin iki gardiya- nına teslim ettim.

Sonu var

Tarım Bakanının söylevi

(Baş: 1. Üncü sayıfada)

aid meseleleri bitirirken, bunun ehemmiyetine büyük bir dikkatle nüfuz ederek bir ıslah encümeni teşkil etmek suretiyle bu işi eline almış olan Başbakanımız ve şefim İsmet İnönü'nü hatırlatmayı büyük bir borç sayarım. Bu borcu yalnız bakan olmağım dolayısıyla değil, hayvancılıkla ıstıhal etmekte olduğum binaenaleyh meslekim itibarıyla da ödemek isterim, dedikten sonra tohum işlerine geçmiş, bu husustaki dilekleri şükranla karşıladığını, tohumlarımızın çok bozulduğunu ve Tarım Bakanlığının tohumlukları düzeltmek, verimlerini artırmak için elinden geleni yaptığını söylemiştir. Bu iş için de illere selektörler gönderilmiş, ilk yıl ancak 600 bin kilo temizlendiği halde son yıllarda 4 milyon kilo temizlenmiştir. Bu yolda çalışan kurumların sayısı yedi tanedir. Nazillideki pamuk ve Antalyadaki sırac iklimler istasyonları yeni açılmıştır. Bunlar deney istasyonlarıdır. Bunların elde ettikleri tohumlar dağıtılmakta ve bu artırılmış tohumlardan alınan sonuçlar çok değerli olmaktadır.

Birçok yerlerden tohum ve tohum istasyonu istenilmektedir. Bu ihtiyaçları karşılamak bakanlığın da gayesidir ve beş yıllık planda gözetilmiştir. Yalnız bu, eleman, para ve teknik ve bu itibarla zaman meselesidir.

Buğday alım işlerine ve buğday kanununa da oruntaklar tarafından dokunulmuş olduğunu söyleyen bakanımız, buğday işinin türk ekonomisi için büyük önemini kaydettikten sonra köylüye pek fena bir durum koymuş olan buğday fiyat düşüklüğü üç yıldanberi tatbik edilen buğday kanunundan sonra biraz hafiflemiş, ve 2 kuruşa kadar düşmüş olan fiyatın 4 kuruş etrafında bir fiyat durluğu meydana geldiğini ve buğday üzerinde insafsızca spekülasyonların önlemediğini anlatmıştır. Buğday alım istasyonları iki yıl içinde 11 den 50 ye çıkarılmıştır. İki buçuk yılda alınan buğday miktarı 300 milyon kiloya varmıştır. "Bazı küçük yolsuzlıklara rağmen Ziraat Bankasının bu yolda göstermiş olduğu faaliyeti ve alakayı burada, huzurunuzda hatırlatmayı bir borç bilirim." (Alkışlar).

Ekim ve ürün durumu her yıl değişmektedir. 1925, 28 ve 29 yıllarında 400 milyon kilo buğday getirildiği halde bu yıl Ziraat Bankasının eliyle 100 milyon kiloya yakın buğday memleket dışına çıkarılmıştır. Bir sene içindeki ürünleri dışarı çıkarmak ve dar senelerin buğday sıkıntısını gidermek için stok buğday saklayacak silolar yapılmıştır. Buğday ihracatının artırılması ve buğday nevelerinin ıslahı için büyük bir gayret harcanacaktır. Silolar ürünün istandartize edilmesini temin edecektir. 4 tane 4 biner tonluk silo yapılmıştır, bu yıl da 6 silo yapılacaktır. Her yıl bu miktar imkân nisbetinde değişecektir. Memleketin iklimi çok çeşitli olması yüzünden mıntaka mıntaka kuraklıklar olmaktadır. Bakanlık böyle kuraklığa uğrayan yerlere yardım etmekte ve tohumluk dağıtmaktadır. Bu sene gelecek göçmenler için 13 milyon kilo tohum temini hazırlıklarına girişilmiştir.

Çubuk ve fidan dağıtma işine de her yıl biraz daha fazla hız verilmiştir. 930 da dağıtılan çubuk ve fidanlar 500 bin iken 1934 te 1,5 milyona çıkmış, buna rağmen bütün ihtiyaçları karşılayamamıştır.

Zararlı hayvan ve nebatlarla mücadele epice ilerlemiştir. Vebai bakteride söylediğim gibi genel savaşta ordunun yardımına dayanacak kadar bizi savaş açmağa icbar eden çekirgeden hiç bir eser kalmamış denilebilir (alkışlar). Diğer mücadelelere de bu suretle devam edilmektedir.

Tarım bakanımız en sonra gerek tarım, gerek ekonomik sırayımız bakımından en önemli işlerimizden biri olan ormancılık işine geçerek demiştir ki:

— Ormanlarımıza aid dilekler üç kısım da toplanıyor. Birincisi: Orman kanununun tezelden çıkarılması, ormanları-

mızın muhafazasına itina edilmesi, ormanlarımızın fennî surette işlenmesi; ikincisi: İntifa kanunu hükümlerine riayet etmek, muvakkat işletme plânlarıyla kat'iyata izin vermek ve orman satmak; üçüncüsü de ruhsatnamelerde ve bazı hususlarda kolaylıklar göstermek.

Bunlardan birinci dileği şükran ve tehalükle karşılarım. Orman kanununu bir an evvel çıkarmak Tarım Bakanlığının arkasından koşmuş olduğu bir meseledir. Son zamanlarda tanınmış mütehasısların yardımıyla yeni baştan hazırlanmış olan bu kanun projesi iktisadî, adli ve malî noktalardan aid olduğu bakanlıklarla tetkikati bitirilmektedir. Bu toplantı devresi bitmeden kamutaya sunulacaktır. Bu kanunda bütün muhafaza noktaları ve ormanları e-yi bir surette işletme noktaları derpiş edilmektedir. Ormanlara aid diğer kısım taleblere gelince: Ruhsatname vermek ve bazı kolaylıklar göstermek. Bu taleplerden ormanın muhafazasına uygun gelen kısımları tamamen yapılmaktadır. Fakat intifa kanunu meselesinde ve orman satmak meselesinde vaziyet biraz değişmektedir. Orman meselesi bizde gayet mühim bir davadır. Bunları ayrı ayrı, uzun uzun teşrih etmek çok uzun bir zamana mütevakkr ıstır. Bunları teferruata ayırmadan önce ancak ana hatları, hattâ ana hatların ana noktaları üzerinde duracağım. Memleketimizde 8 buçuk milyon hektar orman var, der'ler. Bunun 2-3 milyon hektarı bataklık, sazlık, koruluk, çamlık ve fundalıktır. Bence bu biraz genişçe bir tahmindir. Fakat en geniş tahminlerle bile memleketimiz de orman nisbeti topraklarımızın yüzde 11 ini geçmez. Halbuki bu memleket için nominal orman nisbeti % 33 dür. Görülüyor ki ormanlarımızın olması lâzımlı miktarının ancak üçte biri kadardır. Bu kemiyet tarafı. Keyfiyete gelince durum daha fenadır. Böyle olduğu halde ormanlar günden güne tahrib edilmektedir. Sebeplerini uzun boylu anlatmıyacağım. Yalnız ormanlarımızı tetkik için getirttiğimiz mütehasısların şu sözlerine dikkatinizi çekerim: "Benden yirmi sene evvel gelmiş olan mütehasısların anlattığı ormanı bulamadım. Korkarım ki benden on beş sene sonra da gelecek mütehasıslar arıyacak fakat benim anlattığım ormanı bulamayacaktır."

Bu tahribat için mütehasıslar raporuna bakmaya da lüzum yoktur. Bu derdin büyüklüğünü ve ne hızla yürüdüğünü hepimiz biliriz... Halbuki ormanların Ziraat, Sıhhat, Ekonomi, iklim bakımlarından ehemmiyeti pek büyüktür. Bir İngiliz gazetesi Çinde ziraatin yavaş yavaş azaldığını, birçok yerlerin çoraklaştığını, oralarda mevcut şehirlerin artık oturulmaz bir vaziyete geldiğini söylüyerek bunun sebebinin arattırıyor ve nihayet orman tahribatında buluyordu.

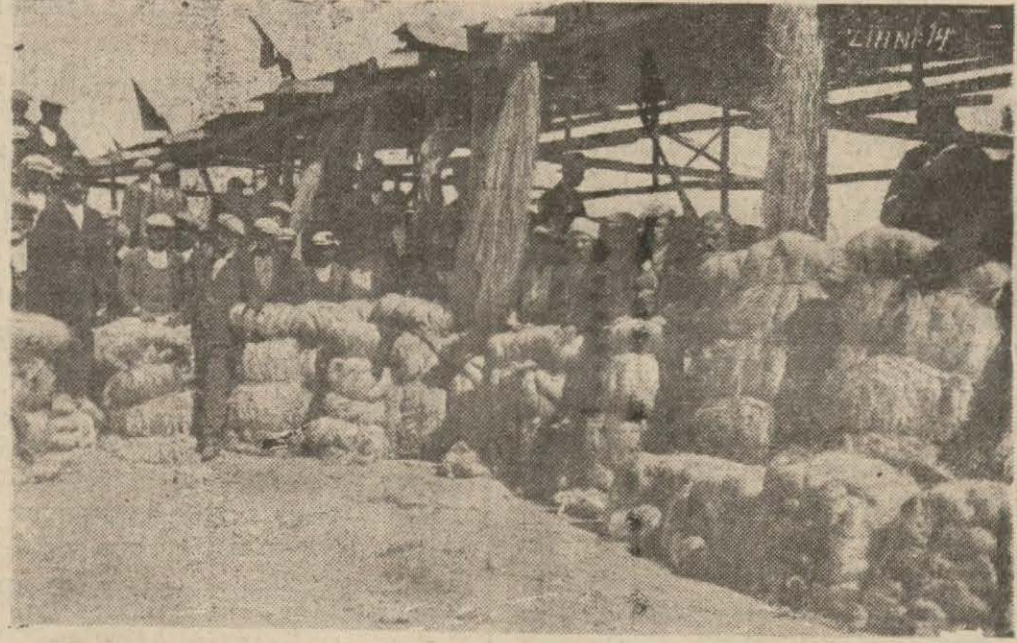
Bilirsiniz, Amerikada son zamanlarda mühim bir mıntakanın ormanlaştırılması mevzuubahstir. Gene gazetelerde görmüşünüzdür. Alman ekonomî nazırının vermiş olduğu uzun beyanatta, alman ekonomî nezaretinin memleketine yapmış olduğu hizmetlerden bahsederken en başta ormancılığa verilen ehemmiyeti zikrediyor. Haibuki Almanya bize nazaran 4-5 misli ormana sahiptir. Alman bakanının sözleri arasında şu cümle ne acı bir hakikat taşır: "Bir milletin medenî seviyesi ormanlarına gösterdiği itina ile ölçülür."

İntifa kanununun gelişi güzel tatbik olunduğundan ve işletmek için orman satmadığımızdan şikâyet edilmektedir. Gayet açık bir samimiyet ve inanla söylüyorum. Mütehasıslar diyorlar ki: Ormanlarımızın miktarı, cinsi, işletme şekilleri malûm değildir. Amenejman plânlarımız yok. Hangi ormanları işletmeniz lâzım olduğu meçhul. Bu vaziyette en eyisi ormanları şimdilik olduğu vaziyette bırakmaktır, hattâ yakacağımız ve kullanacağımız keresteyi hariçten getirmeye mecbur olsanız bile. Bunu şimdi yapmazsanız, bir zaman gelecek ki muvakkaten katlanmadığınız bu hale husranla katlanmak mecburiyetinde kalacaksınız.

Orman kesilmelerinde fazla hassas davranılması olmasından şikâyet ediliyor.

Kastamonu kendirciliği: II.

Bugünkü durumu ve kendir ekilen toprak miktarı

Kendir denklere hazırlandıktan sonra

Bu betkede geçen yeni kelimelerin karşılıklarıdır: Durum = Vaziyet; Ürün = Mahsul; İl = Vilayet; Çıkat = İhracat; Bölge = Mıntaka; Bitki = Nebat; Ortalama = Vasatî; Nomal = Normal; İlkel = İptidai; İlgi = Alaka; Maletme = Maliyet

Birinci yazımızda Kastamonu kendirlerinin niçin dünyanın en güzel kendiri olduğunu anlatmağa çalıştık. Bu yazımızla da Kastamonu kendirciliği ve ürün durumu, ekilen toprakların miktarı üzerinde durmak istiyoruz.

Kastamonu ili içinde, kendir yetiştirmeğe elverişli toprakların genişliği, bugün yirmi bin hektarı geçmiş bulunmaktadır. İli, batıdan doğuya doğru baştan başa geçerek pek çok toprakları sulayan Göksu vadisi ile, sağdan Karasu, İçdir, Karadere; soldan Daday ve Alama çayları, Araç ilçesini doğudan batıya doğru ikiye ayıran Araç çayı, Tosya ilçesini batıdan doğuya doğru boydan boya geçen Devrez vadileri hep kendir yetiştirmeğe elverişli ve çok değerli yerlerdir.

Kastamonu ili içinde kendir ekimine elverişli olan bu topraklardan baş-

Daha açık söyleyeyim ben kanunun şekline değil ruhuna uygun olmaya çalışarak ormanları tahribden korumak için çalışırken bile vazifemi tam manasile yapmış olduğuma kani değilim. Huzurunuzda, milletin muvaceshesinde açığa çıkaran bu söyleyebilirim. Çünkü şu ve bu gibi zaruretlere ormanlardan kat'iyata müsaade vermeye bizi mecbur ediyor. Burada maden kömürü direği, şurada yapılmakta olan köprü, ötede yıkılmış bir köy evinin yenilenmesi, beride yapılmakta olan bir mektep ve nihayet bütün amme menfaatine taalluk eden hususlar için müsaade veriyoruz. Fakat bütün bu müsaadeleri verirken en mübrem ihtiyaçları tercih etmek mecburiyetindeyim. Bu bakımdan dilek encümenine bilhassa şükran ve minnetlerimi arz ederim. Benim orada verdiğim izahatı büyük bir önemle dinlemişler ve vazifeyi takdir ederek yazdıkları raporla yolunda gene aynı şekilde devam etmekte beni teşvik etmişlerdir. Aynı teşvik ve müzahareti tabiatıyla arkadaşlarımız da esirgimeyeceklerinden eminim. (alkışlar).

Bu meseleleri mevzuubahs ederek çok zaman eleman ihtiyaçından bahsettim. Eleman yetiştirmek hususundaki bazı teşebbüsleri de birkaç kelimeyle anmak isterim. Mesleki mekteblere çok ehemmiyet vermekteyiz. Gerek eleman yetiştirmek ve gerek memlekette ziraat bilgisini yaymak ve ziraat tetkiklerini yaratmak için cumuriyetin ve partimizin bir eseri olan Yüksek Ziraat Enstitüsünü hatırlatacağım. (Gördük sesleri). Arkadaşlarımız orayı şereflendirdiler. Kendilerine müteşekkiri ve minnettarım. İşin teferruatına girmiyecem fakat bütün dünya ilim âleminde nasıl telakki edildiğini bildiğim için partimiz bu eseriyle övünebilir. (Alkışlar).

Tarım Bakanının bu diyevinden sonra Kurultay Başkanı görüşmelerin yeter olup olmadığını oya koymuş, ve kurultay oybirliğiyle bakanın sözlerini onadığını göstermiştir.

bölgesindeki kendir ürününü beşte bir azaltmış oldu.

Kastamonu ilinin 1914 yılındaki kendir ekim alanları ile 1924 ten sonraki ekim ve ürün durumunu şöyle gösterebiliriz:

Yıllar	Kendirin ekim genişliği Hektar	elde edilen kendir lifi Kilo
914	5000	5.000.000
924	1916	1.916.440
925	2171	2.171.215
926	2396	2.396.500
927	3645	3.645.310
928	3000	3.000.000
929	2500	2.500.000
930	2855	2.855.000
931	2580	2.855.000
932	2890	2.890.000
933	2712	2.712.000
934	3170	3.170.000

Büyükharbten evvelki nominal yıllarda elde edilen beş milyon kilo kadar ham kendir ürününün bir kısmı o zaman iç ve dış pazarlara yollanıyor ve artanından da Kastamonuda ip, urgan gibi şeyler yapılarak gene iç pazarlarda satılıyor. Hattâ o zaman elde istok mal da kalmıyordu. Halbuki, son yıllarda elde edilen 2 — 3 milyon kiloluk kendir bile güçlükle harcanmakta ve bunun çoğu da elde istok olarak kalmaktadır. Böylelikle bu hal kendir ekimine zarar vermektedir.

Kastamonu kendirleri, çok ileri bir tarzda ve ellerle soyulduğu için dış pazarlarda fazla ilgi görmemekte, ancak bu elle soyma işinden dolayı da maletme fiyatından büyük zararlara uğramaktadır.

Kastamonudan son birkaç yıl içinde dışarıya yapılmış olan kendir satışlarını şöylece gösterebiliriz.

Yılı	Kilosu	Değeri: Lira
1923	48605	17388
1929	61400	22349
1930	407691	160018
1931	14045	4562
1932	44842	8521
1933	695341	139058

Başka bir yazımızda Kastamonu kendirlerinin ne gibi şeyler yapmağa yaradığı ve Kastamonu kendirciliğini ilerletmek için ne gibi tedbirlere ihtiyac bulunduğunu konuşacağız.

Talat Mümtaz YAMAN

TÜRK ÇOCUKLARI
TÜRK KUŞU'na
uçucu üye yazınız

Kendir daima müşteri bulan bir maddedir.

Fazilet Aziz
Rıza Derviş

Nişanlarını akraba ve arkadaşlarına bildirirler
İstanbul - Mayıs

Elektrik cereyanı kesilecektir**Dikkat**

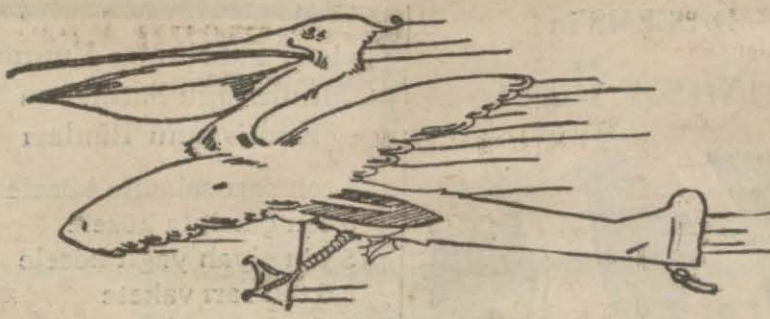
Ana kablolarla tamirat ya pılacağından
17 Mayıs 1935

Cuma günü saat

8 den 14 e kadar

Yenişehir ve Cebeci çevresine elektrik cereyanı verilmeyecektir.

1—1937 Ankara Elektrik Türk Anonim şirketi

Havacılık ve spor

— Sayı 141 içindekiler —

Niçin tayyare, bugünün en güvenli bir taşıma vasıtası olmuştur?

Hava hukuku

Rifat Taşkın

Havada olub bitenler

Sinanoğlu

Yediden yetmişe kadar

Nüşet Haşim

Yelken uçuşu

Ferid Ziya

TÜRK KUŞU haberleri

Sporda müsabaka idmanlarına kaç

Vildan Aşır

yaşında başlamalı?

Som meydan muharebesini havadan

(İngiliz tayyare-

nasıl gördüm?

cisi Albay Enderby)

Ankara kayakçıların Uludağ

İlyas Sinal

gezintisi nasıl geçti?

Server Ziya

Unutmuyorlar (Hikâye)

Gürevin

Göklerin çocukları (şiir)

TÜRK ÇOCUKLARI, TÜRK KUŞU'NUN

KANADLARI ALTINA KOŞUNUZ

Busaydaki parasız MODEL TAYYARE ARMA-

GANINI MÜVEZZİDEN İSTEYİNİZ

Akyazı Askerî kereste fabrikası**Müdürlüğünden:**

1 — Akyazı Askerî kereste fabrikası 935 senei malisi içinde yapacağı Tomruk ve kereste nakliyatını yirmi gün müddetle ve kapalı zarf usulüyle eksiltmeye koymuştur.

2 — 8 - Haziran - 935 tarihine müsadif cumartesi günü saat on dörtte Adapazarı Maliye dairesi binası içinde ihalei muvakkatasını yapacaktır.

3 — Kürtkırıği ormanı maktalarından Tokurcunda ki şubesine yapılaack (6111.880) metre mikâbı tomruk ve kereste nakliyatının beher metre mikâbına (260) kuruş ücreti nakliye takdir edilmiş muvakkat teminatı (1192) li - radır.

4 — Tokurcundaki şubesinden Kuzuluk civarındaki fabrika ambarlarına yaptıracağı (6111.880) metre mikâbı tomruk ve kereste nakliyatının beher metre mikâbına (160) kuruş ücreti nakliye takdir edilmiş muvakkat teminatı (734) liradır.

5 — Merkez fabrika ambarlarından Adapazarı istasyonundaki arziyesine yaptıracağı (3667,130) metre mikâbı kereste nakliyatının beher metre mikâbına (225) kuruş ücreti nakliye takdir edilmiş muvakkat teminatı (619) liradır.

İsteklilerin ilânda yazılı muvakkat teminatlarını Ma - liye veznelerine yatırıp alacakları makbuzlar ile ve bu işi başarabileceklerine dair ticaret odalarından alınmış vesika - larını havi kapalı zarflarının mezkûr gün saat 13 de Fabrika Müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (1118) 1—1962

Çocuk Esirgeme Kurumu**Genel Merkezinden:**

Kurumumuz için 1. 6. 935 ten 1. 6. 936 ya kadar bir sene müddetle günde en az elli kilo en çok yüz kilo süt alınacaktır. İhale 25 mayıs cumartesi günü saat on beşte genel merkezimizde yapılacaktır. Şartları anlamak isteyenlerin muhasebeye müracaatları. 1 — 1957

**Devlet Demiryolları ve Limanları
Umum Müdürlüğü ilânları****İ L A N**

Muhammen bedeli ile mikdar ve vasıfları aşağıda yazılı bulunan kömür tahmil ve tahliye işi 30 - 5 - 935 per - sembe günü saat 15 te kapalı zarf usulüyle KAYSERİ'de işletme müfettişliği binasında bulunan dördüncü komis - yonda ihale edilecektir.

Yapılacak iş İdareye aid Ankara deposunda kömür tah - mil ve tahliye işidir. Bu işe girmek isteyenlerin (273) lira (38) kuruşluk muvakkat teminat vermeleri ve kanunun tayin ettiği vesikalarla, kanunun dördüncü maddesi mucibi - nce işe girmeye manii kanunî bulunmadığına dair beyan - name ve teklifler ile aynı gün de saat (14) de kadar komis - yon reisliğine vermeleri lazımdır.

Bu işe aid şartnameler Ankara Deposunda ve Kayse - ride dördüncü artırma ve eksiltme komisyonunda parasız olarak dağıtılmaktadır. (1119) 1—1963

Cinsi	Ton	Mikdarı	Muhammen bedeli
Ankara Deposunda yapılacak kömür tahmil ve tahliyesi	(16,200)		(3645)

İzmir Liman İşleri Ahm**Satım Komisyonundan:**

Birinci kordonun konak önünde pasaport iskelesine doğru on beş bin metre murabbalık kadar yerinin 31 ma - yıs 1936 günlemesine kadar müddetle Bandırma parke ta - sı ile döşenmesi işi beher metre murabba dört yüz on ku - ruş üzerinden açık eksiltmedir.

Şartnameler komisyonumuzdan parasız olarak verilir. Açık eksiltme mayısın yirmi beşinci cumartesi günü saat onda idaremizde yapılacaktır.

İsteklilerin dört bin liralık banka teminat mektubu ve - ya nakit depozitoyu teminat vermek suertiyile müracaatla - rı ilân olunur. (1064) 1—1863

Ankara Şarbaylığından:

1 — Ankara sokak levhalarının yerlerine takılması on beş gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — İşbu levhalar beton, kerpiç, tuğla, ahşap duvar ve - yahut lüzumu halinde betonla dikilmiş demir borular üze - rinde asılacaktır.

3 — Eksiltme 29.5.1935 çarşamba günü saat tam on beşte belediye şirketler komiserliği odasında yapılaca - ktır.

4 — İhale bedeli 3600 ve muvakkat teminat 271 lira - dır.

5 — Şartnameyi görmek ve fazla malûmat almak isti - yenlerin Belediye numaralama komisyonu başkanlığına müracaatları. (1099) 1—1914

Ankara Evkaf Müdürlüğünden:

Evkafa aid İstiklâl, Zafer, Samanpazarı, Zincirlicamii, Anafartalar, Saraçlar, Belediye, Kurtuluş, Koyunpazarı, Zahiropazarı, Yeğenbey, Ulukapı, Çocuksaray, Fevzipaşa, Demirlibahçe, Başmil, mevki ve caddelerindeki apartman daireleriyle ev, dükkân, mağaza, garaj, ardiye, baraka, de - ğirmen, bostantarlar, ile Polatlı kazasındaki Muhatlı çift - liği 1.6.1935 den 31.5.1936 sonuna kadar bir yıl için kiraya verilmek üzere 9.5.1935 gününden itibaren on gün müd - detle açık artırmaya konmuş ve konan kiralariyle bulun - dukları yerleri ve numaralarını gösterir ilân belediye ile dairenin ilân tahtalarına yapıştırılmıştır. İhalesi 21.5.935 salı günü saat on beştedir. Tutmak isteyenlerin konan kira - ızından yüzde yedi buçuk teminatlarıyla birlikte her - gün evkaf apartmanında oturan Ankara evkaf müdürlüğü - ne ve ihale gün ve saatinde de aynı dairede bulunacak olan artırma ve eksiltme komisyonuna gelmeleri. (1057) 1—1875

TANGOLITA

Gitta Alpar

Ankara Evkaf Müdürlüğünden:

Evkafa aid Zincirli cami, Anafartalar, İbadullah, At - pazarı, Ulukapı, Koyunpazarı, Ulucanlar, Saraçlar cadd e ve sokağı ile Etimesut nahiyesindeki dükkân ve kahve, ar - diye, fırın, hamam 1.6.1935 den 31.5.1936 gününe kadar bir yıl için kiraya verilmek üzere 6.5.1935 gününden itiba - ren on gün müddetle açık artırmaya konmuş ve konan ki - rasiyle bulundukları yerleri ve numaralarını gösterir ilân Belediye ile dairesindeki ilân tahtalarına yapıştırılmıştır. İhalesi 18.5.1935 cumartesi günü saat 15 dedir. Tutmak isteyenlerin konan kira üzerinden yüzde yedi buçuk temi - natlarıyla birlikte her gün evkaf apartmanında oturan An - kara Evkaf müdürlüğüne gelmeleri ilân olunur. (1031) 1—1819

Dizici arıyoruz**Ulus Basım Evi****ilan**

1932 senesi muvazenei umumiye kanununun 11 ve 12 inci maddeleri mucibince çıkarılan % 5 ve % 2 faizli hazine tahvillerinin 3 No.lu kuponlarıyla 1934 malî senesi muvazenei umumiye kanununun 11 inci maddesi mucibi - nce çıkarılan % 5 faizli hazine tahvillerinin 1 No.lu ku - ponlarının 31. 5. 935 tarihinden itibaren bankamız idarei merkeziyesile şubeleri tarafından ve müesses bulunmadı - ğımız yerlerde de Türkiye iş bankası şubeleriyle malsan - dıkları tarafından ödenmeye başlanacağı ilân olunur.

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası

Satılık

Garantili iyi bir motosiklet
Soförler Cemiyeti Kâtibi Bay
Aliye. Tel: 3808 1—1960

Mürebbiye arıyanlar

Bir Alman Bayan iyi aileler yanında Mürebbiyelik yapmak üze - re iş arıyor. Yenişehir Post Restant A.Ş. a.Ş. resine bildirme - leri. 1—1967

ANKARA DÖRDÜNCÜ İCRA MEMURLUGUNDAN:

Bir borcun ödenmesi için ha - ciz edilip satışına karar verilen bir adet Kemaliye mamulâtı bü - yük halının 25-5-935 tarihinde belediye müzayede salonunda sat - ışı icra edileceğinden taliplerin yevmi mezkûrda orada hazır bu - lunacak mürurumuza ondan evle - de 934/6818 numaralı dosyamıza müracaatları ilân olunur. 1—1955

Ankara Şehri İçme**Suyu Komisyonundan:**

Ankaraya 30 kilometre uzakta Elmadag — Çankaya su borusu hattı üzerinde Kehlîs ve Seki pınarları arasında 2612 metre uzunluğunda su borusu döşemesi işine ait ek - siltme 19. 5. 935 tarihine uzatılmıştır. Eksiltme kapalı zarf usulüyle 19. 5. 935 tarihine rastlayan pazar günü saat 15 de Ankara İş Han 4 üncü katta komisyon dairesinde yapıla - caktır. Keşif bedeli (8011) lira 60 kuruştur.

Keşif evrakı, fennî eksiltme ve şartnameleri ve proje - ler Ankarada İçme su komisyonundan alınacaktır. Teklif mektupları 2490 No. lu kanunun tarif ettiği şekilde olmak üzere 19. 5. 935 tarihine rastlayan pazar günü saat on dör - de kadar Ankarada İş han 4 üncü katta içme su komisyo - nuna verilecektir.

Eksiltmeye girebilmek için 600 lira 87 kuruş muvakkat teminat Ticaret Odası vesikası ve bu gibi işleri yaptıkla - rını gösterir musaddak fennî vesikaları ve 2490 No. lu kanunda yazılı vesikaları komisyona vermeleri lazımdır. Fazla malûmat almak isteyenler Ankarada İçme su komis - yonu fen heyetine müracaat edebilirler. (1065) 1 — 1882

Ankara P. T. T. Baş**Müdürlüğünden:**

Ankara Otomatik telefon abonelerine dağıtılmak üze - re açık eksiltme suretiyle beş bin tane rehber bastırıl - caktır.

Rehber ile yapılacak reklâmlardan doğacak çıkar mü - teahhide aittir.

Tahmin edilen bedeli 25 liradır. Muvakkat teminat 500 katı teminat 1500 liradır.

İstiyenlere baskı şartnamesi parasız verilir. İstekli - rin artırma eksiltme kanununda yazılı belgelerle birlikte 1 - haziran - 935 cumartesi günü saat on beşte komisyonu - muza müracaatları. (1120) 1—1964

INTOURIST Leningrad

Sanat Müsamereleri

Müzik - Dans - Balet - Tiyatro -
Opera - Sinema

Haziran 1935 in biri ile onu arasındaki günler tarihi günler sayılabilir. Bundan sonraki senelerin aynı mevsim, ve tarihlerinde sanatın en güzel ve en temiz ifadesini sevenlerin toplandıkları bir yer olan bu büyük (LENİNGRAD) şehrinde bir müsameresi verilecektir. Eski sanat hudutlarının değiştiği ve eski sanat merkezlerinin ehemmiyet ve cazibelerini kaybettikleri bir zamanda bu müsamereler, arşulusal sanat aleminin en derin ihtiyaçlarını tatmin etmelidir.

(LENİNGRAD) müsamerelerinde ezciümle iki opera, iki balet, iki dram, iki yeni film ve biri yeni Sovyet KOMPOSİTÖRLERİ eserlerinden, ötekisi amatör işçilerin müzik eserleriyle halk şarkılarından ibaret olup Sovyetler ilenleri benzeri bulunmayan halk müzik aletleri orkestrası dinlenecek olan iki konser verilecektir.

1-1934

Adana: Millî mensucat Fabrikası limited şirketi müdürlüğünden:

Fabrikamızda son sistem makinelerle techiz ettiğimiz boyahane kısmında kasarlı kasarsız her nevi iplik ve bezler mükemmel bir surette ve arzu edilen renkte boyanmak ta olduğu gibi resmî ve hususî her daire ve müesseseye, Bekçi, Polis, Jandarma ve Mekteb talebelerine ve bütün halka yarayışlı elbiselik kumaşları hazırlamakta olan fabrikamız muhterem müşterilerimiz tarafından vaki olacak iplik ve bez siparişlerini arzu edilen renkte boyamağr kabul ve teahhüd ederiz.

Yeni fabrikamızın son sistem ve elektrikle işleyen iplik makinelerinde imâl edilen her numaradaki ipliklerimiz Avrupa iplikleri ayarında olduğu gibi Japon mallarına faik nefasette bulunan C C C Şapka markalı kaput bezleri - miz ile yurdumuzun her köşesinde tanınmış Arslan markalı kalın kaput bezlerimiz renkli kumaşlarımız ve yeni çıkan ipliklerimiz hakkındaki sözlerimizin doğruluğunu işbata kâfi geleceğini muhterem halk ve müşterilerimize arz ve talep edilecek nümunelerin memnuniyetle müşterilerimize yollanacağını ilân ederiz.

1-1200

Karacabey Harası

Müdürlüğünden:

Hara ihtiyacı için on beş kilo kahve, yedi yüz kilo şeker, altı yüz kilo yeşil, yüz kilo beyaz sabun, yüz kilo irmik yedi yüz kilo makarna, otuz kilo tel şehriye, üç bin beş yüz kilo zeytin yağı, dört bin kilo zeytin tanesi, elli kilo pirnec unu, üç bin beş yüz kilo tuz, şartnamesi mucibince ve aleni eksiltme usulüyle satın alınacaktır. İsteklilerin üç yüz lira muvakkat teminatlarla birlikte satış günü olan 22 mayıs 1935 çarşamba günü saat on beşte Harada bulunmaları ilân olunur. (2476-1060) 1-1878

Niksar Belediye Başkanlığından:

- 1 - Niksar kasabasının yollar ve ebniye kanunu mucibince 1/500, 1/1000, 1/2000 mikyasında hali hazır şehir haritasıyla müstakbel imar plânı yaptırılacaktır.
- 2 - Kasaba tahminen (150) hektarlık bir arazi üzerinde bulunmaktadırlar.
- 3 - Bedeli keşfi üç bin liradır.
- 4 - Taliplerin bu gibi işleri evelce yapmış olduklarına dair vesikaları ile birlikte imar müdürlüğünün ehliyetnamesini ibraz ederek 29.5.1935 çarşamba günü saat on dörtte Niksar Belediyesinde yapılacak olan açık eksiltmeye iştirak etmeleri ilân olunur. (1080) 1-1901

Bodrum Belediye Riyasetinden:

Bodrum kasabasının tahminen 80 hektarlık 1/2000 ve 1/500 mikyasında iki kıta halihazır haritasıyla 1/1000 mikyasında münhanili tesviyeli haritası ve kasabanın müstakbel şehir plânı kapalı zarf usulüyle ve 25 gün müddetle münakasadaştır. Talipler artırma eksiltme nizamnamesi mucibince müracaat etmelidir.

Talipler şartları Bodrum, Ankara, İstanbul, İzmir, Muğla belediyelerinden aramalıdır. (1082) 1-1900

Karacabey Harası

Müdürlüğünden:

Hara müstahdemini ile binicilik mektebi talebelerinin ihtiyacı için 58 takım elbise ile 46 çift çizme ve 40 çift fotin aleni eksiltme usulüyle satın alınacaktır. İsteklilerin 120 lira muvakkat teminatlarıyla birlikte eksiltme günü olan 20 mayıs 1935 tarihine müsadif pazartesi günü saat on beşte Hara merkezinde teşekkül edecek mübayaa komisyonuna müracaatları ilân olunur. (2475-1059) 1-1877

Dr. CEMS'in Nasır ilacı

En eski nasırları bile pek kısa bir zamanda tamamen ve kökünden çıkarır.

Umumî deposu: İngiliz Kan-zuk eczanesi, her eczanede bulunur, Ciddî ve müessir bir nasır ilacıdır.

Kanzuk öksürük şurubu: Öksürüğü katî şekilde durdurur.

Tophanede İstanbul Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonu İlanları.

İLAN

Harbiye ve merbutu mektepler için 59 bin kilo koyun eti ve 22 bin kilo sığır eti 29 mayıs 935 çarşamba günü saat 15.30 da kapalı zarf la alınacaktır. Her ikisinin tahmin edilen bedeli 34620 liradır. Şartnamesi 173 kuruş mukabilinde Ko. dan alınabilir. Eksiltmeye gireceklerin 2596 buçuk lira teminat mektup veya makbuzlarıyla tekliflerinin belli günde saat 14.30 a kadar Topanede satın alma komisyonuna gelmeleri. (2480-1061) 1-1883

ARANIYOR

Almancadan türkçeye eyi tercüme yapan bir memura ihtiyacımız vardır. Posta kutusu 399 a müracaat. 1-1956

Evler ve arsalar

Ankaranın her tarafında ev arsa almak ve satmak isteyenler bize gelsinler.

Hacıbayram caddesi N. 1 Hayri ve Kemal komisyon evi. Tel. 3977 1-1892

Daktiloluk

Makine ile yazı yazabilen ve icabında bir büronun idari işlerini yapabilecek olan bir bayan aranıyor. İsteklilerin Anafartalar caddesinde Zencirli cami karşısında terzi Bay Necatiye baş vurmaları. 1-1944

Satılık apartman

Halen vilayet jandarma kumandanlığının oturduğu bina sahibi tarafından müsait şerait dahilinde satılıktır. Mimar Sinan caddesinde N. 6 terzi Timiye müracaat. 1-1775

İSTANBULDA KİRALIK MÖBLELİ APARTMAN

Maçkade Teşvikiyede Subai apartmanının 6 numaralı yedi odalı dairesi möble olarak dört beş ay için kiraya verilecektir. İsteyenlerin Beyoğlu 42467 telefon numarasına müracaatları, 1-1933

İmtiyaz sahibi ve Başmu harriri Falih Rifki ATAY
Umumi neşriyatı idare eden
Yazı İşleri Müdürü Nuhu BAYDAR
Çankırı caddesi civarında
Ulus Basimevinde basılmıştır.

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonu İlanları

15 ton sarı sabunlu kösele
6 ton çikolata kösele
5 ton siyah yağlı kösele
8.6 ton sarı vakete
1800 adet meşin
600 adet sırmalık şaplı deri
Tahmin edilen bedeli (80000) lira olan yukarıda miktarı ve cinsi yazılı malzeme askerî fabrikalar umum müdürlüğü satın alma komisyonunca 2 haziran 935 tarihinde pazar günü saat 15 te pazarlık ile ihale edilecektir. Şartname (4) lira mukabilinde komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (5250) lira ve 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (1112) 1-1952

Parke döşemesi

Yeni parke yapıyorum. Eski tamir ediyorum. Ve eski parke temizliyorum. ve cilâ yapıyorum. Parkeci Hasan Cebeci istasyon arkasında 3 A. No. hanede Ankara

- Kiralık -

Vilâyetler evi arkasındaki yeni binanın üst ve alt katları 1-1930

Daktiloğraf aranıyor

İyi resim yapmasını bilen bir daktiloğraf aranılmaktadır. Lisan bilen tercih edilir.

Marangozluktan anlayan bir hademe lazımdır. İsteklilerin saat 12-14 arasında Atrıbey mahallesinde 115 No. evin orta katına başvurmaları. 1-1961

İLAN ŞARTLARI

Sayıfa	Beher Santimi	Sayıfa	Beher Santimi
2	300	3	200
4	150	5	100
6	80	7	40
8	25		kuruştur.

- 1 - Hayır işlerine ve yeni çıkan kitablara aid ilânlardan % 15 tenzilat yapılır.
- 2 - Zayi ilân bedelleri mak. tu yüz otuz kuruştur.
- 3 - Tebrik, teşekkür, evlenme vefat ve katı alâka ilânlarından maktuân beş lira alınır.

ABONE ŞARTLARI

Müddet	Dahilde	Haricte
Seneliği	17 Lira	30 Lira
6 Aylığı	9 "	16 "
3 Aylığı	5 "	9 "

Posta ücreti gönderilmeyen mektuplara cevap verilmez.

Doktor

Ali Maruf Ünver
DERİ, FIRENGİ VE
BELSOĞUKLUĞU
HASTALIKLARI
MÜTEHASSISI
Tabakhane caddesi başında
Altıntaş sokak No: 5
Hastalarını her gün 9-13 ve 15-20 ye kadar kabul eder.

Eziyet çekme...?

ASPIRİN al!

2 ve 20 komprimelik ambalajlarda bulunur. Ambalaj ve komprimelerin üzerinde halisliğin timsali olan markasını arayınız

Ankara İnhisarlar

Başmüdürlüğünden:

7701 yedi bin yedi yüz bir lira 23 yirmi üç kuruş bedelli keşifle Ankara Orman çiftliğinde olbaddaki plân, proje ve fenni şartnamesi mucibince yeniden bir memur binası yapılması işi 17 - 5 - 935 cuma gününden itibaren yirmi gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur. İhale 6 - 6 - 935 perşembe günü saat 15 tedir.

Fenni evrakı 39 kuruş mukabilinde başmüdüriyette müteşekkil eksiltme komisyonundan alınacaktır. İsteklilerin muvakkat teminatları olan beş yüz yetmiş sekiz lirayı baş müdürlük veznesine nakden yatıracaklardır.

2490 No. lu kanunun 4 üncü maddesinde yazılı kim-seler eksiltmeye giremeyeceklerdir. (1123) 1-1966

İstanbul Deniz Levazım Satın Alma Komisyonu Reisliğinden:

Tahmin edilen bedeli 75000 lira olan 5000 ton Rekompoze kömür 28 mayıs 935 salı günü saat 15 de Kasımpaşada komisyonu binasında kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konulmuştur. Şartnamesi 375 kuruş bedel mukabilinde her gün komisyondan alınabilir. Muvakkat teminat 5000 liradır. İsteklilerin muvakkat teminat makbuzu veya mektubunu ve kanunî belgeleri havi teklif mektuplarını belli saatten bir saat evveline kadar komisyon reisliğine vermeleri. (2533) 1-1889

Ankara Evkaf Müdürlüğünden:

Evkafa ait Koyun pazarı caddesinde, Saraçlarda ve Ahıyakub mahallesinde dükkân ve hane 1 - 6 - 935 den 31-5 - 935 sonuna kadar bir yıl için kiraya verilmek üzere 15 mayıs 1935 gününden itibaren on gün müddetle açık artırmaya konmuş ve konan kiralariyle bulundukları yerleri ve numaralarını gösterir ilân belediye ile dairenin ilân tahtalarına yapıştırılmıştır. İhalesi 25 - 5 - 935 cumartesi günü saat on beştedir. Tutmak isteyenler konan kira ücretinden % 7,5 teminatlarla birlikte her gün Evkaf apartmanında oturan Ankara Evkaf Müdürlüğüne ve ihale günü aynı dairede bulunacak olan artırma ve eksiltme komisyonuna gelmeleri. (1121) 1-1965

İstanbul: Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

Tahmin edilen bedeli 25600 lira olan 16000 metre Kırpas kumaş 19. Mayıs 1935 pazar günü saat 15 de Kasımpaşada komisyon binasında kapalı zarf la eksiltmeye konulmuştur. Şartnamesi 128 kuruş mukabilinde komisyondan her gün alınabilir. İsteklilerin 1920 liradan ibaret olan muvakkat teminat makbuz veya mektuplarıyla kanunî belgeleri havi teklif mektuplarını belli saatten bir saat evveline kadar komisyon reisliğine vermeleri (2253) 1-1744

SİNEMALAR

YENİ

BUGÜN BU GECE
Altın sesli Martha Eggerth'in en son ve en güzel eseri

VIYANA BÜLBÜLÜ

"TANGOLITA", filminin ilk gecesine ait biletler Cumartesi gününden itibaren Yeni Sinema gişelerinde satılmağa başlanacaktır.

KULÜP

Bugün 1 matinelereinden itibaren
Fevkalâde heyecanlı film

KIRMIZI VAGON

Raquel Torres - Don Alvarde